

**A MŰVELŐDÉS HÁZA ÉS KÖNYVTÁRA
BESZÁMOLÓJA
2016.**

Tartalomjegyzék

Bevezető.....	3
Tartalmi tevékenység, szakmai munka..	4
Színházi, gyermekszínházi sorozatok	4
Ismeretterjesztő programok	6
Kiállítások	7
Hagyományőrzés	8
Nyári események.....	9
Városi rendezvények, oktatási és egyéb intézmények programjai	10
Amatőr művészeti csoportok, művelődő közösségek	12
A Művelődés Háza Kamarakórusa	13
Bodrog Néptáncegyüttes	13
Tárgyalkotó közösségek	14
Lorántffy Zsuzsanna Hímző Műhely	14
Foltos Pille Kör	15
Rajztanárok Zempléni Alkotó Köre.....	15
Pataki Csipkekör	15
Nyugdíjas klub	15
Wass Albert Kör.....	16
Képzési programok	16
EU források bevonása a tevékenység támogatására.....	16
Járási, térségi együttműködés	17
Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Észak-Magyarországi Képviseleti Iroda	18
Könyvtár.....	19
Gyűjteményszervezés	21
Folyóiratok.....	22
A részlegek munkája.....	22
Felnőtt részleg.....	22
Ifjúsági részleg	22
Zenei részleg	23
Térségi feladatok.....	23
A Mozi	23
Kapcsolatrendszer	25
Személyi feltételek	27
Tárgyi feltételek	28
Gazdálkodás	30
Mellékletek.....	35
1 sz. melléklet	35
2. sz. melléklet	36
3. sz. melléklet.....	37

Bevezető

Tisztelt Polgármester Úr!
Tisztelt Képviselő-testület!

Sárospatak Város Önkormányzata az 1997. évi CXL. törvényben foglalt kötelezettségének A Művelődés Háza és Könyvtára fenntartásával és működtetésével tesz eleget. Az intézmény többfunkciós közszolgáltató közintézményként a közösségi élet egyik fontos színtere, a helyi társadalom meghatározó szereplője.

Az intézmény működéséről 2012-ben számoltam be, most az azóta eltelt időszak eredményeiről, tapasztalatairól készítettem összefoglalót.

Az elmúlt évek társadalmi-gazdasági változásai a kultúra területén is hatottak. A hagyományos közművelődési, könyvtári és filmszínházi szolgáltatások mellett új kínálati elemek jelentek meg – felnőttképzés, 3D-s mozi, szabadtéri nagyrendezvények – melyek a látogatói és bevételi adatokat jelentősen befolyásolták. A nyertes Európai Unió pályázatok is egyszerre jelentettek tevékenységbővülést és bevételi forrást. A Művelődés Háza és Könyvtára az ország szakmai vérkeringésében jelentős fajsúllyal bír, amely tevékenységünk pozicionálásában előnyt jelent más Borsod-Abaúj-Zemplén megyei intézménnyel szemben.

Önállóan gazdálkodó intézményi státuszunk 2015. március 31-én megszűnt az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. Törvény 2015. január 1-jén hatályba lépett 10. § (4a) bekezdése alapján. Napjainkban gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szervként működünk. Gazdálkodási feladatokat a sárospataki Polgármesteri Hivatal látja el.

Ennek megfelelően változtak alapküldokumentumaink:

- Alapító Okirat 224/2014.(IX.26.)KT határozat, valamint a
- Szervezeti és Működési Szabályzat 43/2015.(V.27.) KT határozat alapján.

Szervezeti átalakítás a jelzett időszakban nem történt, de több olyan jogszabály, illetve helyi rendelet született, ami a működésünket befolyásolja:

- 2013. évi LXXVII. Törvény a felnőttképzésről
- Sárospatak Város Önkormányzata Képviselő-testületének határozata Sárospatak Város Kulturális Stratégiájáról 2014-2020 127/2014.(V.30.)KT. határozat
- Sárospatak Város Önkormányzata Képviselő-testületének közművelődési rendelete 22/2014.(XII.02.) önkormányzati rendelet

A Nemzeti Erőforrás Minisztériuma, valamint háttérintézménye a Nemzeti Művelődési Intézet országos felmérései és statisztikai bizonyítják, hogy Magyarország lakosságának jelentős része ma művelődési házakban találkozik a különböző művészeti ágakkal, kulturális eseményekkel, képzési programokkal és informatikai szolgáltatásokkal.

Intézményünk is e leglátogatottabb közösségi terek országos hálózatának egyik tagja, ahol a gazdasági nehézségek ellenére kitartással és hittel végezzük munkánkat. Nemcsak Sárospatak lakosait, hanem a járás településeinek polgárait is szívesen fogadjuk. Hegyköz, Bodroghöz, Tokaj-hegyalja érdeklődő közönsége rendszeresen részt vesz eseményeinken.

A Művelődés Háza és Könyvtára munkájában a nemzeti és egyetemes kultúra értékeinek közvetítése a legfontosabb pillér, valamennyi intézményegységünk esetében. Az aktuális szakmai irányok, országos és helyi évfordulók befolyásolják és alakítják ezt a törekvésünket. A szakmai szempontok mellett fontos érvként jelenik meg azon tevékenységek erősítése, melyek az intézmény bevételi forrásait növelik. Mindezek alapján az elmúlt három évet különböző, de egy irányba mutató célkitűzések vezérelték, melyek az intézmény eredményessége szempontjából meghatározóak voltak.

2013 év prioritásai

- A Művelődés Háza 30 éves jubileuma
- Zrínyi Ilona Városi Könyvtár 60 éves évfordulója
- Az intézmény felnőttképzési tevékenysége, szerepe a kulturális szakemberek képzésében („Erdélyi közművelődés múltja és jelene”, „Kistelepülési közösségi animátor képzés”)
- Könyvtári szolgáltató rendszer átalakítása

2014 év prioritásai

- A Mozi technikai fejlesztése, 3D-s vetítőrendszer kialakítása
- Lorántffy Zsuzsanna Hímző Műhely 40 éves évfordulója
- Makovecz téri szabadtéri rendezvények bevezetése
- Bodrog Néptáncegyüttes 60 éves évfordulója, „Jól minősült” együttesi cím
- Foltos Pille Kör 10 éves évfordulója
- Az intézmény képzési és rendezvényszervezői szolgáltatásainak piaci megjelenése
- TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0510 „Legyen álmod kerek erdő” – A Művelődés Háza és Könyvtára részvétele a tanórán kívüli nevelési feladatok ellátásában, Sárospatakon és térségében c. projekt
- Comenius Felsőoktatási Pont

2015 év prioritásai

- Minősített Közművelődési Intézményi Cím elnyerése
- Rendezvényszervezői szolgáltatások bővítése
- Makovecz Imre örökségét bemutató színes nyomtatott kiadvány megjelentetése
- Az intézmény szerepe „Az innovatív technológiák meghonosítása a hagyományörzés és a hozzá kapcsolódó képzés és kutatás terén” TÁMOP-3.2.15.15-2015-00015 pályázatban
- Bodrog Néptáncegyüttes részére Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Alkotói díja

Tartalmi tevékenység, szakmai munka

Színházi, gyermekszínházi, zenei sorozatok

Intézményünk tevékenysége időben két egymástól jól elkülöníthető szakaszra, őszi-téli évadra és nyári eseményekre bontható.

Míg az előzőekben a klasszikus művészeti területek, ismeretterjesztő és szórakoztató programok állnak a középpontba, addig nyáron a szabadtéri rendezvények, táborok, fesztiválok a hangsúlyosak. A téli hónapok rendezvényeinek alapját a színházi bérletsorozatok jelentik. A költségvetési évhez igazodva tavaszi és őszi bérletet hirdetünk, szezononként 3-3 előadással. Ezt a szisztémát 2013-ban vezettük be. A színházlátogatók mára hozzászoktak ehhez a formához, a **bérletvásárlók száma 190 és 220 fő között mozog**. A sorozatok egyaránt népszerűek a sárospataki és környékbeli látogatók körében. Vendégeink jelentős része visszavásárolja a régi helyét, de minden évben köszönhetünk új bérletre jelentkezőt is.

A darabok választásánál több szempontot is figyelembe veszünk. Lehetőleg minél több társulatnak és műfajnak teret kívánunk adni, de befolyásoló tényező az utazó színházak költsége is.

A volt sárospataki diák, **Pécsi Sándor** színművész emléke előtt tisztelegtünk a róla elnevezett díj megalapításával. Az évad során legjobb alakítást nyújtó színésznőnek és színművésznek adtuk át a közönség szavazatai alapján az elismerést, 3 alkalommal. A sárospataki közönség által kitüntetett előadók: Moór Marianna, Nyertes Zsuzsa, Esztergályos Cecília, Koncz Gábor, Szacsvey László, Kelemen Csaba színművészek.

A táblázat az elmúlt három évben bemutatott színdarabokat és nézőszámokat tartalmazza:

Hónap	2013.	2014.	2015.
február	Csurka István: Az idő vasfoga - komédia 267 fő	Noel Coward: Vidám kísértet - vígjáték 271 fő	Georges Feydeau: Bolha a fülbe - vígjáték 370 fő
március	Beaumarchais: Figaró házassága - vígjáték 244 fő	Richard Baer: Hitted volna? - vígjáték 365 fő	Móricz Zsigmond: Rokonok - színmű 260 fő
április	Vaszary Gábor: Ki a hunyó? - Avagy Bubus vígjáték 268 fő	Giorgio Panosa: Mert a mamának így jó - vígjáték 370 fő	Paul Blake: Római vakáció - zenés játék 304 fő
október	Neil Simon: Mezítláb a parkban - vígjáték 316 fő	Soóky Margit-Galambos Zoltán: Katyi - vígjáték 311 fő	Brammer-Grünwald: Marica grófnő - nagyoperett 380 fő
november	Popplewell-Thomas: A hölgy fecseg és nyomoz - krimi vígjáték 397 fő	Ronald Harwood: Nagy négyes - színmű 401 fő	Ernest Thompson: Aranytó - színmű 320 fő
december	Szabó Magda: Abigél - színmű 482 fő	Dan Gordon: Esőember - színmű 372 fő	Robert James Waller: A szív hídjai – zenés játék 350 fő

Az előadások átlagos nézettsége 73 % és 77 % közötti.

A **gyermekszínházi előadások** ugyancsak fontos eseményei az intézménynek. Egy-egy program alkalmával a város és a járás oktatási intézményeinek tanulóit fogadjuk. A gyerekközönség esetében a szórakoztatás mellett fontos törekvésünk a hozzászoktatás, a színházi élményhez juttatás. Az óvodák, iskolák önállóan is szerveznek műsoros programokat, így intézményünk évadonként egy-egy előadás bemutatását biztosítja.

A felnőtt sorozathoz hasonlóan, itt is a már referenciával rendelkező, megbízható társulatok fogadására törekszünk, akik a korosztályi igényekhez is igazodnak (óvoda, alsó tagozat).

Bemutatott gyerekdarabok és nézőszámok a teljesség igénye nélkül:

2013. Nils Holgerson csodálatos utazása a vadludakkal, 578 fő

Alma Együttes koncertje, 480 fő

2014. Csukás István- Bergendy István: Süsü a sárkány - zenés mesejáték, 480 fő

Presser Gábor-Sztevanovity Dusan-Horváth Péter: A padlás - musical, 450 fő

2015. Jégkirálynő - mesejáték a Nektár Színház előadásában, 340 fő

A gyermekszínházi előadások nézettsége magas, de azok gyakorisága a fizetőképes kereslethez igazodva kevesebb a korábbi évekhez képest. Az előadások alacsony jegyárral kerülnek meghirdetésre, de az utazás költségei a vidéki gyerekek számára plusz terhet jelentenek. Munkatársunk rendszeresen konzultál az oktatási intézmények pedagógusaival, az előadások időpontját és egyéb gyermekprogramok feltételeit egyeztetik.

A fiatal korosztályról nem mondunk le, hiszen belőlük válnak majd a későbbi színházlátogatók is.

Kamarazenei bérletsorozat várja a komolyzene kedvelőit. Az általában négy előadásból álló program a pódiumteremben zajlik. A sorozat egyik érdekessége volt a 2014-es év kínálata, mikor az élőzenei koncerteket koncertfilmek vetítésével ötvöztük. A sorozatban fiatal előadóművészek – a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemvégzős hallgatói – éppúgy megfordultak, mint nemzetközi hírnévű művészek.

Hónap	2013.	2014.	2015.
január	Bécsi Klasszikusok		L.van Beethoven – koncert-dokumentumfilm
február	Romantikus kamaramuzsika	Rajk Judit, David Danel, Marczi Mariann előadói estje	F.Chopin – koncert-dokumentumfilm
március	Kokas Dóra és Marczi Mariann előadói estje		
április	Lendvay József és Marczi Mariann előadói estje	Rohmann Ditta és Marczi Mariann előadói estje	
október		Zene a vásznon és a pódiumon: Josef Haydn – koncert-dokumentumfilm	„Föld hangjai” – koncert Horga Eszter, Falusi Mariann közreműködésével
november	Ábrahám Márta és Marczi Mariann előadói estje	Czettner Vera, Várnagy Mihály, Simkó-Várnagy Mihály kamarakonzert	Onczay Csaba és Onczay Zoltán kamarazenei hangversenye
december	Megyesi Schwartz Lúcia és Marczi Mariann előadói estje	Gaudium Musici Kamarakórus hangversenye W.A.Mozart – koncert dokumentumfilm	

A zenei sorozat állandó törzsközönséggel működik. Öröndetes, hogy az Árpád Vezér Gimnázium tanulói részére a színházbérlet mellett kamarazenei bérletet is vásárol az intézmény. A felnövekvő nemzedék zenei kultúrájának alakításában sokat jelent ez a bensőséges hangulatú sorozat.

A zenei programok között kiemelkedő jelentőségű volt 2015-ben Koncz Zsuzsa teltházas sárospataki koncertje.

Ismeretterjesztő programok

Intézményünk kínálatában jelentős részt képviselnek az ismeretterjesztő programok. Örömmel állapítottuk meg a programfelelős kollégákkal, hogy egy-egy témának gyorsan kialakul az állandó látogatói köre, a közösség érdeklődése folyamatos.

Világjárók Klubja

A sorozatban egyéni és csoportos utazók egyaránt kapnak bemutatkozási lehetőséget. Kezdetben sárospataki és környékbeli előadók voltak elsősorban vendégeink, az utóbbi két évben azonban a megyében élő világjárók is bemutatkozási lehetőséget kaptak városunkban. Két Kazincbarcikán élő fiatal ember kerékpáros útjairól, Vitányi Béla tokaji pedagógus tengeri utazásairól, Zárug Zita és Harkányi Árpád Föld körüli 42 ezer km-es kerékpártúrájáról mesélt. Az előadó habitusától is függ, hogy inkább a vizualításra, vagy a verbalításra helyezi a hangsúlyt, esetleg gasztronómiai kitérőt is tesz. A pódiumterem általában teltház előtt fogadja az „aktuális utazót”. E sorozatnak a vendégei alkotják az évről-évre sikeres kirándulások közönségét is. A társaság Kárpátalja, Délvidék, Erdély tájait is beutazta már.

Kalandozások a Tokaj-hegyaljai borvidéken

A Művelődés Háza és Könyvtára népszerű sorozata havonta egy alkalommal, a tájegységünkön élő borászatok kóstolóval egybekötött estjére várja az érdeklődőket. Az elmúlt három év boros rendezvényein a világörökségi terület valamennyi neves borásza, települési polgármestere megfordult. A borok mellett számos fesztiválprogram kapott itt bemutatkozási lehetőséget. Nagy örömünkre szolgál, hogy a sorozat állandó látogatói köre is reprezentálja Tokaj-hegyalja több települését. A borász szakma is értékes programként tartja számon a pataki esteket és az intézményre, mint Tokaj-hegyalja meghatározó szereplőjére tekint. Alkalmanként 100-130 főt fogadunk, állandó asztaltársaságok jelentkezésével.

A sorozatok mellett a színházterembe szervezett ismeretterjesztő előadások is teltházat vonzottak, ilyen volt pld. **Dr. Bagdi Emőke** professzorasszony, vagy **Vuity Tvrtko** előadása.

Kiállítások

A Művelődés Háza és Könyvtára által szervezett kiállítások az Újbástya Rendezvénycentrum működtetésével új irányt vettek. Jelenleg két kiállító terem áll rendelkezésünkre az alkotóművészeti programok lebonyolításához. Jól tudjuk ötvözni a két épületben lévő kiállítótermek adottságait, így sok-sok művészeti ág kap bemutatkozási lehetőséget. Az Urbán György teremben elsősorban képzőművészeti tárlatokat rendezünk, A Művelődés Háza és Könyvtára galériájában pedig egyéb közművelődési és népművészeti kiállításokat. Fogadunk amatőr és professzionális alkotókat, de teret adunk egy-egy vándorkiállításnak is.

Néhány az elmúlt három év kiállításaiából:

Év	A Művelődés Háza galériája	A Művelődés Háza egyéb terei	Urbán György kiállítóterem
2013.	Makovecz Imre templomai kiállítás	Makovecz Imre életmű kiállítás	feLugossy László kiállítása
	Mészáros László festőművész kiállítása	Soltész Péter és Soltész Gabriella ungvári művészpár kiállítása	Lucia Findoráková és Mónika Vitányi kassai képzőművészek kiállítása
	Pásztorfaragások, pásztoröltözetek – néprajzi kiállítás	Törő Gábor szoborkiállítása	Sárospatak újra várossá nyilvánításának évfordulás kiállítása
	Kallós Alapítvány mezősgéi kiállítása		Tüttő József képzőművész kiállítása
2014.	Plakátok Székelyföldről – Kolumbán Hanna grafikus munkái	Kolonics György emlékkiállítás	Zenél a kerámia – Rajzverseny kiállítás

	Kisvasút– Történeti kiállítás a 100 éves Sárospatakra érkezett gazdasági vasút történetéről	Recski újjalodás vagdalásos hímzés – Hevesi népművészeti kiállítás	Magyar népmesék sorozat – Kecskeméti Rajzfilmstúdió kiállítása
	40 éves a Lorántffy Zsuzsanna Hímző Műhely – jubileumi kiállítás	Bodrog Néptáncegyüttes 60 éves jubileumához kapcsolódó kiállítás	Berta Zoltán emlékkiállítás
	Képek a cipődobozból – Á. Tóth József fotó kiállítása	Csengő kiállítás	Makovecz Anna kiállítása
	10 éves a Foltos Pille Kör - jubileumi kiállítás		„Emberi rezdülések” – Dr. Sándor Zsuzsa képzőművészeti kiállítása
			Mai Nagybányaiak – képzőművészeti kiállítás
2015.	Pál Tibor kassai festőművész kiállítása	Gonda Béla hajós emlékkiállítás	Rajztanárok Zempléni Alkotó Köre – képzőművészeti kiállítás
	„Kortárs lengyel kultúra” – Lengyel-Magyar Barátság Napja alkalmából	Juhászújév Dömötörkor – viselet kiállítás	„Sárospatak másképpen” – A Várnegyed fiatal építészek szemével
	Albert Flórián emlékkiállítás		Egri Eszterházy Károly Főiskola Vizuális Művészeti Tanszék tanárainak kiállítása
			Györkös Mátyás Albert kiállítása
			Nagy Károly Zsolt fotókiállítása
			„Mai sárospatakiak”- c. kiállítás
			Homonna és Przemysl alkotóművészeinek és a RZAK közös kiállítása

A kiállítást látogatók száma éves viszonylatban több ezer főre tehető. Az iskolák rendszeres látogatásai mellett, a nyári turistaszezon és fesztivál időpontok is éreztetik hatásukat.

Hagyományörzés

A járás, Zemplén, Bodrogköz hagyományainak ápolása, gondozása, új nemzedékkel való megismertetése hangsúlyos feladata A Művelődés Házának. Több rendezvénysorozatunk is áll a nemes ügy szolgálatában. Rendszeresek a kézműves foglalkozások, valamint a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával megvalósuló **„Húzzad édes muzsikásom” című tánc házi sorozatok**. Az élő zenei kísérettel megvalósuló programok a gyerekek és felnőttek körében egyaránt népszerűek.

Több évtizedes múltra tekint vissza két táncos rendezvényünk. A januári **Zempléni Gyermek Szólótánc Fesztivál** a felnövekvő nemzedék rangos seregszemléje. Évente 60-80 gyermek méri össze tánc tudását rangos zsűri előtt. A **Pünkösdi Gyermektánc Találkozó** ugyancsak a térség meghatározó tavaszi eseménye. Több alkalommal kiállítás, verseny, népzenei előadás is színesíti a tánc csoportok színpadi fellépését.

A „Juhászújév Dömötörkor” elnevezésű őszi programsorozat komplex rendezvény. Kiállítás, népdaléneklési verseny, táncpódium és dramatikus játékok bemutatója alkotják a többnapos esemény gerincét. Anyagi forrásaink függvényében külföldi csoportokat is fogadunk az őszi alkalommal.

A kézműves hagyományok játszóházi foglalkozásokon, kézműves bemutatókon kerülnek előtérbe. Szervezett programjaink kötődnek a jeles napokhoz, ünnepi szokásokhoz (farsang, húsvét, betakarítási ünnepek, advent, karácsony). Természetes alapanyagokból játékokat, használati eszközöket, ünnepi kiegészítőket készítenek felnőttek és gyerekek.

A hagyományörző tevékenység más nagyrendezvény kísérő elemeként is megjelenik – játszóházi sátor pl. a Szent Erzsébet Ünnepen, Gyermeknapon, Borfesztiválon.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület és az intézmény közös rendezvénye volt a 2013-ban megtartott „Hagyomány és korszerűség” című konferencia. A neves előadók között köszönthettük Kallós Zoltán Kossuth díjas, Corvin láncsal kitüntetett néprajzkutatót is. A szakmai rendezvényt Mezőségi kiállítás és pedagógus módszertani szakmai nap is kísérte.

A helyi hagyományokra és értékekre irányult a figyelem a **Helyi Értéktár Bizottság** létrehozásával és működtetésével - 137/2014.(V.30.) KT határozat. A bizottság munkájáról 2014 decemberében számoltam be a képviselőtestület ülésén. Az értékeink közül ma már több is a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Értéktár része. A polgármester úr segítségével végzett munkát természeti érték kategóriában megyei díjjal is elismerte Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Közgyűlése, a szerencsi várban rendezett Megyei Értéknapon. Ezek bemutatását és népszerűsítését szolgálja az önkormányzat által készített és minden háztartásba eljuttatott 2016-os falinaptár, valamint az idei Magyar Kultúra Napján bemutatott filmes összeállítás.

Nyári események

Az elmúlt három évben jelentősen megváltozott a nyári rendezvények szerkezete, **műfajilag gazdagabb, komplexebb program** várja Sárospatak és a környező települések lakóit, valamint az itt tartózkodó turistákat. Ennek oka, hogy 2014-től a **Makovecz tér lett a nyári kulturális programok fő helyszíne**. A programsorozatot a fenntartó önkormányzattal közösen tervezzük egy-egy szezonra. A rendezvények anyagi háttérét elkülönített összeggel biztosítja a város.

A Vízikapui szabadtéri színpadon továbbra is könnyűzenei koncerteket és egyéb városi eseményeket bonyolítunk. A táblázat a nyári rendezvényeket tartalmazza mindkét helyszín tekintetében.

Év	Makovecz tér	Vízikapu	Hild tér
2013.		Roy és Ádám koncert	Muzsikáló terek 3 alkalom
		Experidance táncelőadás	
		Rebellis színdarab	
		Mozipiknik 3 alkalom	
2014.	Városi Gyermeknap	Majális	
	Pataki Öregdiák szoboravatás	Punnany Massif koncert	
	Zeneünnep	Hooligans koncert	
	Majorett és Fúvószenei Találkozó	Pünkösdi Botkői csata	
	Nosztalgia Kávédélután	Holdviola koncert	
	Borfesztivál		

	Kovács Kati koncert		
	Nyárbúcsúztató		
	Mozipiknik 5 alkalom		
2015.	Városi Gyermeknap	Majális	
	Pataki Öregdiák Találkozó	Hősök, Sub Bass Monster koncert	
	Zeneünnep	Kowalsky meg a Vega	
	Majorett és Fúvószenei Találkozó	Hooligans koncert	
	Nosztalgia Kávédelután		
	Borfesztivál		
	Neoton koncert		
	Hooligans koncert		
	Borterasz		
	Nyárbúcsúztató		
	Mozipiknik 6 alkalom		

A rendezvények látogatói száma magas, ez köszönhető annak, hogy a Makovecz téren minden rendezvény ingyenes. A Vízikapunál a majálisok kivételével, jegyvásárlással történik a belépés. A nagyszámú látogatói létszám és a folyamatosan szigorodó jogszabályi előírások (23/2011. III. 8. Kormányrendelet) a szabadtéri programok gondos előkészítését és lebonyolítását igénylik. Ebben a munkában is együtt dolgozunk a Polgármesteri Hivatal munkatársaival és a kijelölt szakhatóságokkal. A színpad üzemeltetésére a fenntartó önkormányzat határozata alapján kötöttünk szerződést a Sándor és Nagy Kft-vel.

Az intézmény augusztusi tevékenységét jelentősen meghatározza a **Zempléni Fesztivál**. A Fesztivál Iroda működésével együtt összesen három hétig állunk a legnagyobb nyári, térségi rendezvény szolgálatában. A sárospataki programokon kívül a többi fesztiválhelyszín rendezvényeinek kiszolgálását is végezzük. Részt veszünk az előzetes sajtótájékoztató lebonyolításában és a jegyértékesítés folyamatában.

Nyaranta több tematikus **tábort** szervezünk. Rendszeresen az intézmény keretében működő tárgyalgó és előadó-művészeti csoportok szakmai táborai. (Bodrog tábor, Rajztanárok Zempléni Alkotó Köre tábor, Foltos Pille Kör tábor, Csipke tábor) A gyerekek számára a könyvtári egység hirdet meg bentlakásos nyári programot, de népművészeti táborba is várjuk a jelentkezőket. A népszerű egyhetes programokat leginkább pályázati pénzből és a résztvevők befizetéseiből valósítjuk meg. Utóbbi időben az iskolák által biztosított ingyenes táborok és az Erzsébet táborok megjelenésével nagyobb reklám szükséges a célcsoportok eléréséhez.

Városi rendezvények, oktatási és egyéb intézmények programjai

A Művelődés Háza és Könyvtára városunk meghatározó helyszíne egyéb közösségi események szervezésekor, így nemcsak kulturális programoknak ad helyet. A város intézményei is gyakran igénylik ezt a teret, csakúgy, mint a civilszervezetek.

Intézményünk városi ünnepek helyszíne, segítője. Igyekszünk méltó keretet biztosítani a jeles napokhoz (március 15., augusztus 20., október 6., október 23). Feladatunkat az önkormányzattal egyeztetve végezzük.

Az elmúlt években az **Adventi ünnepkörhöz** kötődően a négy gyertyagyújtáshoz kapcsolódó négy vasárnapi program bonyolítása is feladataink közé tartozott. Szintén az Önkormányzat kérésének

megfelelően vagyunk házigazdái évről-évre az **Idősek Napjának, Pedagógus Napnak**, egyéb szakmai rendezvényeknek.

Minden évben segítjük a **Kossuth-staféta** lebonyolítását, az **Autómentes Nap** és egyéb sport és környezetvédelmi események megvalósulását.

Sok rendezvényt tartanak az intézmény falai között a városban működő oktatási intézmények: **iskolai ünnepségek, gálaműsorok**. A város középiskolái elsősorban a nagy látogatói kört vonzó **szalagavató ünnepségeket** rendezik termeinkben. A művészeti iskolák szintén több típusú programot valósítanak itt meg: **gálaműsorok, versenyek**.

Több éve vagyunk partnerei az Erdélyi János Általános Iskola **Fogadj el, fogadd el!** rendezvény-sorozatának.

Az **Eszterházy Károly Főiskola Comenius Karával** élénk szakmai kapcsolat alakult ki a fenntartóváltás óta. Nemcsak évnnyitó és diplomaosztó tanácsuléseknek adunk otthont, hanem az intézmény egyéb nagy rendezvényeinek is. Így például 2015-en a **Network Shop** háromnapos konferenciának, vagy az **Országos Tudományos Diákköri Konferenciának**. A könyvtári intézményegységünk már két alkalommal szervezett a főiskola Könyvtár és Informatikai Intézetét népszerűsítő diáktalálkozót. A mozi szintén szoros kapcsolatot ápol a főiskola Médiatudományi tanszékével. Tematikus estek, vizsgafilm vetítések, szakmai beszélgetések jelzik ezt az együttműködést. A program részeként köszönthettük Sárospatakon Koltay Lajos, Kossuth díjas operatőrt, aki felejtethetetlen estével ajándékozta meg a mozilátogatókat. A főiskolai kar **Comenius Felsőoktatási Pont státusszal tüntette ki intézményünket**. Ez további közös munkára inspirálja szervezetünket.

A Művelődés Háza és Könyvtára otthont ad a civilszervezetek eseményeinek, a Sárospataki Hegyközség által szervezett borversenyeknek, tájékoztatóknak, vöradásoknak.

A Művelődés Háza és Könyvtára által üzemeltett **Újbástya Rendezvénycentrum** sokoldalúan vesz részt a városi események kiszolgálásában. A korábban ideköltözött **TOURINFORM Iroda folyamatos üzemeltetése** elsődleges feladatunk. Jelenleg a Magyar Turizmus Zrt. előírása szerinti működtetést biztosítani tudjuk. Az irodavezető az önkormányzat alkalmazásában áll. Távollétében továbbra is a Művelődés Háza munkatársai várják a vendégeket.

A földszinti tér több éve ad otthont a Zempléni Fesztivál idején a fesztiválirodának. Augusztusban három hétre költöznek ide a budapesti szervezők. A helyszín központi elhelyezkedése, tárgyi feltételei megfelelőek számukra.

Az első emeleti kiállítótér szerepéről és kihasználtságáról a kiállítások címszó alatt írtam.

A második emeleti **konferenciaterem eseményei** folyamatosan bővülnek. Napjainkban a város ismert konferencia helyszínéként tartják számon, így külső partnerek és megrendelők is rendszeresen használják ezt a jó adottságokkal rendelkező teret. Az elmúlt időszak főbb eseményei:

- Világörökségi konferencia
- Vendégvárók fóruma
- MTA tájékoztató – vidékfejlesztés
- A város 45 éves évfordulójához kapcsolódó fórum
- Sárospataki Kötődésűek Világtalálkozójához kapcsolódóan – Comenius Társaság könyveinek bemutatója
- Magyar Ifjak Nemzeti Közösségvállalásért Egyesület programja
- Helytörténeti Vetélkedő
- Nyitok konferencia
- Gazda Fórum Agár Kamara rendezvény
- Kárpátok Európája Konferencia
- Jó Sportoló díjátadók, közmeghallgatások

- 20 éves a Nemzeti Kulturális Alap - Vidéki Roadshow
- Dr. Kiss Róbert Richárd turisztikai szakíró tanulmányának bemutatása
- Lokálpatrióták közgyűlései
- Zempléni Múzsza folyóirat bemutatása
- Európai Tanács Kulturális Útvonalak Nemzetközi Konferencia
- Hajdu Imre könyvbemutató
- Városok Falvak Szövetsége ülése
- Gazdafórum
- Déry Zoltán könyvbemutatója
- Mozgáskorlátozott Egyesület közgyűlései
- Szent Erzsébet Ház konferenciája
- Projekt- nyitó, záró rendezvények
- Pályázati tájékoztatók
- Gazdafórum – Vidékfejlesztési program Papp Gergely előadásában

A földszint oktatótermében NYITOK Tanulási Központ működött egy országos hálózat keretében. A résztvevők elsősorban idegen nyelvi, informatikai kompetenciafejlesztésre jelentkeztek.

Az eddig kevésbé használt pince területén a fenntartó önkormányzat „Tokaj-hegyaljai turisztikai attrakciók fejlesztése” pályázat keretében új kiállítást készít a szőlő és borkultúra népszerűsítésére.

A **Vízikapui Szabadtéri Színpad** az intézmény és az önkormányzat rendezvényeinek éppúgy otthona, mint bérleti formában megvalósuló programoknak. A könnyűzenei nagykoncertek mellett filmvetítések, fesztivál események zajlottak itt az elmúlt években. A majálison kívül a rendvédelmi szervek főzőversenyének, Lokálpatrióták találkozójának, hagyományörző fegyveres bemutatóknak is otthont adott ez a tér. Külső szervezésben koncertek és egyéb szórakoztató rendezvények zajlottak itt az elmúlt években.

A kiszolgáló épület működtetése és üzemeltetése feladataink közé tartozik. A terep folyamatos karbantartása, a nézőtér javítása, fűnyírás napi kapcsolatot kíván a Kommunális Szervezettel. Eddigi munkájukat köszönjük, a jövőben is számítunk rájuk.

A szakmai tevékenységek számokban

A Művelődés Háza szervezésében	2013 Alkalom Létszám		2014 Alkalom Létszám		2015 Alkalom Létszám	
Kiscsoportok	394	244	381	248	362	219
Ismeretterjesztés	13	936	10	773	8	622
Rendezvények	51	10518	56	14211	57	16170

Külső szervek eseményei	2013 Alkalom Létszám		2014 Alkalom Létszám		2015 Alkalom Létszám	
Rendezvényszám	175	18735	148	23970	130	21121

Amatőr művészeti csoportok, művelődő közösségek

A Művelődés Háza és Könyvtára Alapító Okiratában is rögzített feladata az **amatőr alkotó tevékenység, az öntevékeny, önművelő művészeti csoportok, valamint a művelődő közösségek tevékenységének segítése.** A sárospataki intézmény egyik erőssége abban áll, hogy amatőr csoportjaik hosszú idő óta végeznek, országosan is elismert kimagasló szakmai munkát. Az együttes

és csoportvezetők a minőség elkötelezett hívei, miközben őrzik a hagyományokat folyamatosan fejlesztenek, lépést tartanak a szakmai kihívásokkal.

Az intézmény és a város jó hírneve rajtuk keresztül jut el a megye, de országhatárokon túlra is. Csoportjaink gyakran mutatkoznak be az egyre bővülő testvérvárosi körben. Egy-egy alkotó, illetve előadó-művészeti csapat munkájához intézményünk minden tőle telhető segítséget megad. Bemutakozásaik koordinálása mellett figyelemmel kísérjük a pályázati forrásokat. Szakmai fejlődésüket segíti, hogy egy-egy közösség évtizedek óta együtt dolgozik, közöttük jó emberi-baráti kapcsolat alakult ki. Az elmúlt évekre jutott jó néhány kerek évforduló is, amelyeket igyekeztünk méltó módon megünnepelni. Ezek a jubileumok további motivációt jelentek a jövőbeni sikeres együttműködéshez.

Jelenleg két előadó-művészeti és négy tárgyaló csoport működik a ház fenntartásában. Továbbá két állandó klub tartja rendszeres foglalkozásait az épületben.

A Művelődés Háza Kamarakórusa

A kamarakórus az intézmény egyik legaktívabb előadó-művészeti közössége. **Csehi Ferenc karnagy urat, a kórus alapítóját 2014-ben Dr. Sándor Zoltán váltotta a kórus élén.** A tagok közötti jó emberi-baráti kapcsolat is hozzájárul az eredményes szakmai munkához, melynek főbb állomásai a következők voltak:

- 2013. A kórus 45 éves jubileuma
Részvétel a Miskolci Nemzetközi Kórusfesztiválon
Részvétel a Veczán Pál Egyházzenei Kórustalálkozón
Pácin szerezplés
- 2014. Zalkodi, Sátorajáújhelyi szereplések
Önálló műsor a Borterasz színpadán
- 2015. Közös Húsvéti koncertek a Szerencsen működő Hegyalja Pedagógus Kórus, valamint a sátorajáújhelyi Lavotta János Kamarazenekarral együttműködve
Sátorajáújhely, Sárospatak, Szerencs helyszíneken
Miskolci Nemzetközi Kamarakórus Fesztiválon való fellépés
Sátorajáújhelyi Nemzetközi Kórustalálkozó
Zalkodi fellépések, sárospataki Bazilikában jótékonysági hangverseny,
Szardíniai kórossal közös hangverseny

A kórus minden évben számos járási és távolabbi megyei településen fellép. Kapcsolatépítés szempontjából fontos jelentősége volt 2015 májusában Szardínia szigetéről érkező férfikórusnak. A közös hangverseny és a jó hangulatú baráti vacsora, a sárospataki együttlét további együttműködést feltételez.

A kórus nevével mára elengedhetetlenül összekapcsolódott az **Adventi Hangverseny**, mint a város egészét érintő ünnepváró program. 2009-től a Sárospatakon működő valamennyi kórus részese az Ezüstvasárnapi eseménynek. Korosztályok, felekezetek, iskolák énekesei váltják egymást a színpadon, amely mindig teltház előtt zajlik. A program, immáron hagyományosan az Adventi Gyertyagyújtáshoz is kapcsolódik.

Bodrog Néptáncgyűttes

A táncgyűttes magas szakmai színvonalon végzi munkáját, hírnevet szerezve ezzel városunknak. Hazánk legrangosabb művészeti fesztiváljainak állandó résztvevői. Az együttes aktív részt vállal a környék kulturális életében is, színvonalas repertoárjukat a kistelepüléseken is bemutatják.

Az együttes 2014-ben ünnepelte fennállásának 60. évfordulóját. A jubileumi rendezvényen több generáció táncosai léptek színpadra. Köszöntöttük az alapító tagokat és a korábbi együttes vezetőket is. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának munkatársa mellett városunk vezetői, együttes vezetők, partnerek méltatták e közösséget.

Az együttes 2013-ban „Borokról, pásztorokról” címmel egész estés produkciót készített. Ebben az évben a törökországi Saray településen turnéztak, de számos hazai és határon túli programon is részt vettek. A fenntartó Önkormányzat által elnyert Leader pályázat keretében 11 településen mutatták be Rákóczi korát idéző műsorukat, nagy sikerrel. A város 45 éves évfordulóján rendezett ünnepséget az együttes fergeteges bemutatója zárta.

A Sárospataki Borfesztivál keretében 2014 júliusában került sor a 60 éves évfordulós rendezvényekre. A nagyszabású gálaműsor mellett kiállítás és baráti találkozó egészítette ki a programot. Az ünnepi alkalomhoz kapcsolódva lehetőség nyílt a ruhatár bővítésére és felújítására. Így kalocsai papucs, csizmanadrág, alsószoknya és férfi mellény került beszerzésre. A kalocsai mintával hímzett kötényeket a Lorántffy Zsuzsanna Hímző Műhely tagjai készítették el. Az együttes minőségi szakmai munkáját jelzi, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből egyedülként **„Jól minősült együttes”** címet nyert a **Néptáncosok Országos Bemutató Színpadán**, november hónapban. Az együttes számos hazai meghívásnak tett eleget, ezek közül is kiemelkedik, hogy az **MTV1 Balatoni Nyár** című közszolgálati műsorában képviselte Tokaj-hegyalját.

A táncegyüttes 2015-ben új koreográfiák tanulásával foglalkozott, és képviselte Sárospatakot Budapesten, Miskolcon, Szerencsen, Tarcalon, Herceghúton, Tokajban. Nyáron olaszországi turnén vettek részt és szerepeltek a lengyelországi Jasloban, és a szlovákiai Bodrogszerdahelyen.

Az együttes **Megyei Alkotói Díjban** részesült október 23-án rendezett ünnepélyes Megyei Közgyűlésen.

Tárgyalkotó közösségek

Lorántffy Zsuzsanna Hímző Műhely

A fejedelemasszony nevét viselő alkotókör stabil és aktív közössége A Művelődés Házának. Színvonalas munkáikkal évente vesznek részt zsűriztetéseken, kiállításokon, szakmai tanácskozásokon. **A kör tagjai közül jelenleg öten Népi Iparművész címmel rendelkeznek.** A Népi Iparművész tagok 2013-ban a Diósgyőri Alkotóházban önálló kiállítással is bemutatkoztak. Sárospatakon a kör tagjainak **csoportos kiállításával ünnepeltük a 40 éves évfordulót.** Számos olyan kézimunka került bemutatásra ezen alkalommal, amely országos textil pályázatokon kiemelkedő helyezést ért el. Ezek közül is említést érdemel 2015-ben az Országos Népművészeti Kiállításon Sztankóné Németh Anna bronz, Koscsó Istvánné ezüst oklevél elismerése.

A közelmúlt kiállítási helyszínei: Ózd, Bodrogszerdahely, Sátoraljaújhely, Tarcál, Sárospatak, Kassa, Miskolc, Szerencs, Tállya.

A kör minden héten hétfői napokon tartja foglalkozásait A Művelődés Házában. Az intézmény kapcsolatrendszerével és módszertani munkával segíti a több évtizede eredményesen működő közösséget. A nyaranta megrendezésre kerülő szakmai tábor az elmúlt évben a pataki alkotókon túl több hímző asszonyt is megszólított, szűkebb és tágabb környezetünkben. Az alkotótábor további bővítését és szakmai elismertetését tűzte ki célul a hímző műhely. Ezt a törekvést nagymértékben segítette a 2015 őszen egész Tokaj-hegyalját érintő „Innovatív Technológiák meghonosítása a Hagyományőrzés és a hozzá kapcsolódó képzés és kutatás terén” című pályázatban való aktív részvétel. A Lorántffy Zsuzsanna Hímző Műhely alkotásai, mint a világörökségi tájegység tárgyi kultúráját reprezentáló tematikus kiállítás jutott el a Hegyalja több településére.

A kör tagok városi nagyrendezvényeken is részt vesznek – Gyermeknap, Borfesztivál, Adventi játszóház – kézműves bemutatókat, foglalkozásokat tartanak.

Foltos Pille Kör

Ez az alkotóközösség a foltvarrás, vagy divatos nyelven patchwork kedvelőit egyesíti. A hölgyek között minden korosztály megtalálható. A 2004-es alakulás óta a ház egyik legaktívabb, dinamikusan fejlődő csoportja. A patchwork reneszánszát éli ma Magyarországon, számos településen alakultak hasonló közösségek. A technikai építkezés állandó igénye a Foltos Pille körnek, így számos szakmai fórumon, képzésen vettek részt. Többször mutatkoztak be A Művelődés Háza kiállító termében csoportos kiállításukkal. **2014 decemberében a kör 10 éves jubileumát nagyszabású bemutatóval ünnepeltük.** A foltosok munkájának ismertségét jelzi, hogy a kiállítás teljes időtartama alatt nagyszámú közönséget fogadtunk.

Anyaguk bemutatásra került: Bodrogkeresztúrbán, Bodrogkisfaludon, Sátoraljaújhelyen. Tematikus szakmai napon vettek részt az elmúlt években Miskolcon, Mezőkövesden és Tatabányán.

Nyári táboraik is nagy népszerűségnek örvendenek. Ezeket részben pályázati forrásokból, részben önerőből finanszírozzák. Terveik között szerepel, hogy 2016-ban a távolabbi települések foltosainak is meghirdetik szakmai táborukat. Kapcsolatrendszerüket használva tevékenységükhöz anyagokat, eszközöket szereznek. **A Lorántffy Zsuzsanna Hímző Műhelyhez hasonlóan a Foltos Pille Kör tagjai is részt vesznek a városi rendezvények kiegészítő programjaiban – Gyermeknapon, játszóházi foglalkozásokon.**

Rajztanárok Zempléni Alkotó Köre

Számos csoportos és egyéni kiállításon mutatkoztak be a köri tagok az elmúlt időszakban. Kolozsváron az Apáczai Csere János Líceumban rendezett tárlat kapcsolódott az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesülettel közös programokhoz. **A rajztanárok évente átlagosan öt kiállítást rendeznek, ezek helyszínéként említhetjük Kenézlőt, Sárospatakot, Sátoraljaújhelyt, Kassát, Sajószentpétert is.**

A szakkör hagyományos nyári táborának az elmúlt két évben Kenézlő adott otthont. A település kedvező lehetőségeit használta az alkotókör. Az elmúlt év nyarán új kapcsolati hálót alakítottak ki Homonna és Przemysl alkotókörével. A hármas együttműködés első közös kiállítására Homonnán került sor, majd 2015 decemberében Sárospatakon az Újbástya Rendezvénycentrumban. **Az idén 40 éves évfordulóját ünneplő alkotókör kiállítással és kibővített szakmai táborral készül az évfordulóra.** Intézményünk lehetősége szerint segíti az alkotók munkáját, kiállításaik rendezését.

Pataki Csipkekör

A 2010-ben alakult csoport új tárgyaló közössége intézményünknek, kialakult tematika szerint végzik tevékenységüket. Az elmúlt évek alatt több szakmai programba bekapcsolódtak, együttműködve a Református Gyűjteménnyel, illetve Egyházközséggel. A kör tagjai azon fáradoznak, hogy népszerűsítsék ezt a nagy türelmet és figyelmet igénylő kézimunka fajtát. Egyre több törekvésük irányul Sárospatak határain túlra.

Nyugdíjas klub

A legnagyobb létszámú állandó művelődő közössége intézményünknek, kéthetenként változatos programmal töltik a keddi napokat. Dávid Sándor vezetésével szervezik programjaikat, melyek között rendszeresek a sárospataki intézmény-látogatások, orvosi előadások, kirándulások, szalonnasütések, ünnepi rendezvények. A város közigazgatási területén működő gazdasági egységeket, vállalkozásokat is felkeresték már az elmúlt időszakban. Megismerkedtek civilszervezetek munkájával, művészeti csoportok életével. Különösen jeles napként tekintenek az adventi időszakban szervezett karácsonyi vacsorára, melyet évek óta a Bodrog Hotelben tartanak.

Sokan közülük egyedül élnek, így ez a közösség a legfontosabb kapocs számukra. A klub, A Művelődés Háza valamennyi intézményegységét (könyvtár, mozi) rendszeresen igénybe veszi programjaik lebonyolításakor.

A **Wass Albert Kör** foglalkozásainak, minden második hétfő délután és nagyobb közönséget vonzó eseményeinek rendszeresen helyet biztosítunk. Tevékenységük értékes művelődéstörténeti folyamatokra, városi értékekre hívja fel a figyelmet.

A felsorolt közösségekben közel 200 fő tevékenykedik rendszeresen. Az intézmény falait magukénak érzik, örömeiket, problémáikat rendszeresen megosztják velünk.

Általuk ennyi sárospataki család közvetlenül is kapcsolódik mindennapi munkánkhoz. Ez nagymértékben segíti az intézmény helyi társadalomba való beágyazottságát, ismertségét.

Képzési programok

A Művelődés Háza és Könyvtára kínálatában 2011 után folyamatosan jelentek meg a felnőttképzési programok. Ezt lehetővé tette, hogy az intézmény akkreditált felnőttképzési intézmény lett, AL-2520. Az intézményi akkreditáció mellett a képzési programok indításának jogosultságát is elnyerte A Művelődés Háza és Könyvtára. **Ezek a képzések elsősorban Európai Unió pályázatok részelemeként jelentek meg.** Térségünkben egyre inkább ismertté vált ez a tevékenységünk, így kaptunk meghívást a Cigándi Többcélú Kistérségi Társulástól, hogy a „Bodrogi Községi Információs Pontok” TÁMOP-5.1.1-11/1/A-2012-0009 pályázatuk keretében **„Kistérségi közösségi animátor” képzést** valósítsunk meg. A négy modulból álló képzési program könyvtári és rendezvényszervezési alapismereteket, közösségépítést, települési kommunikációt és számítógépes ismereteket foglalt magába. A 250 órás képzésen, 17 bodrogi település egy-egy munkatársa vett részt.

Az **„Erdélyi közművelődés múltja és jelene” 32 órás képzést** sikerült piaci alapon értékesítenünk. A KAB akkreditációval rendelkező program közművelődési és közgyűjteményi intézmények dolgozóinak enged betekintést a határon túli magyar kultúra területére. Képzésünkön a Kulturális Központok Országos Szövetségének intézményei, a budapesti Csili Művelődési Központ, az Egri Kulturális Központ, a Kecskeméti Ifjúsági Ház, valamint a pásztói Teleki László Könyvtár és Művelődési Ház munkatársai, mintegy 70 fő vett részt az elmúlt három évben.

Sikeres képzési tevékenységünknek jogszabályi változás vetett véget. A 2013. évi LXXVII. Törvény a felnőttképzésről az Átmeneti rendelkezések 30.§(1). pontja szerint a 2001. évi CI. Törvény alapján intézmény akkreditációval rendelkező intézmények számára 2014. augusztus 31-ig engedélyezte képzési programok indítását. A jogszabályi változások miatt új engedélyeztetési eljárást szükséges lefolytatni, hogy képzési tevékenységünk továbbra is megfeleljen a törvényi előírásoknak.

EU források bevonása a tevékenység támogatására

Intézményünket mindig is **erős pályázati aktivitás** jellemezte. Évente több millió forint bevételt realizáltunk a sikeres pályázatoknak köszönhetően. **Az előző Európai Unió pályázati ciklusban hat támogatott projekttel, összesen 142.659.708 Ft érkezett az intézmény számlájára.**

A pályázatok közül kettő megvalósítása kötődik a beszámolási időszakhoz.

TÁMOP-5.1.1-11/1/B-2012-0045 „Az élethossziglan tartó tanulás lehetőségei mindenkinek az iskolában és az iskolán túl” komplex kompetencia fejlesztő képzések és foglalkozások Sárospatakon és térségében pályázat kedvezményezettje a Családsegítő és Pedagógiai Szakszolgálat volt, intézményünk konzorciumi partnerként vett részt a projektben.

A pályázat keretében folytattuk az intézmény felnőttképzési tevékenységét, nyolc különböző tematikájú képzést bonyolítottunk le a járás hat településén. OKJ-s végzettséget adó szőlőmunkás szakképesítést szereztek a Tolcsván tanulók, a 7-8. osztály befejezésére irányuló képzés és informatikai alapkompétencia-fejlesztést kaptak a roma résztvevők. Állampolgári kompetencia-fejlesztő foglalkozások három helyszínen: Kenézlőn, Bodrogolasziban, Olaszliszván zajlottak. A munkaerőpiacra jutást segítő foglalkozások Sárospatakon valósultak meg. Közel 100 résztvevő ismereteit bővítettük a pályázati időkeret alatt. Többen közülük átképzési támogatásban és egyéb juttatásban részesültek, a tanfolyam befejezésével pedig munkához is jutottak. E pályázat keretében több fórumot szerveztünk a járás településein működő civilszervezetekkel, elsősorban kulturális, szociális és környezetvédelmi területeken. A pályázat keretében 44.826.000 Ft-ot használtunk fel.

TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0510 „Legyen álmod kerek erdő” – A Művelődés Háza és Könyvtára részvétele a tanórán kívüli nevelési feladatok ellátásában Sárospatakon és térségében.

A Művelődés Háza és Könyvtára hat oktatási intézménnyel karöltve valósította meg a pályázatban foglalt célkitűzéseket. A Carolina Óvoda és Bölcsőde, a Hercegkúti Gyöngyszem Óvoda, II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Tolcsvai Általános Iskola, Kenézlői Általános Iskola, Farkas Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola tanulói voltak részesei és kedvezményezettjei az elnyert 23.544.000 Ft-nak. Heti és havi rendszerességű foglalkozások, tematikus nyári táborok, kirándulások, színházi programok megvalósítására fordítottuk az összeget. A gyerekek ismeret bővítésén túl fontos célkitűzésünk volt az élményszerzés. Igyekeztünk olyan programokat biztosítani, melyeket a tanórán ritkán érnek el, vagy anyagi források hiányában egyáltalán nem tudnak megvalósítani. A tanulók és a nevelők visszajelzése egyaránt pozitív volt a projekt végén. A 12 hónap alatt megvalósuló programsorozat erősítette A Művelődés Háza és Könyvtára térségi szerepét és hozzájárult az óvodás és iskolás korosztály kulturális ellátásához.

A pályázatok sok többlet feladatot rónak munkatársainkra, a megszerzett tapasztalatok azonban további munkánkhoz adnak segítséget.

Mindkét pályázatunknak erős a pályázati indikátorokon kívüli hatása is. A tanfolyamok résztvevői az intézmény egyéb rendezvényeinek látogatóivá válnak, gyakrabban veszik igénybe a ház más intézményegységeinek szolgáltatásait (könyvtár, mozi). Nyitottabbak, közlékenyebbek, keresik a közösségi élet különböző formáit. A Művelődés Háza és Könyvtára felnőttképzési tevékenységével a térségi közművelődési intézményei között egyedülálló pozíciót szerzett, mely sok új lehetőséget nyitott meg előttünk. Piacképes szolgáltatásaink - a hagyományos közművelődési tevékenységek mellett - másik, fontos pillérét jelentik hosszútávon működésünknek.

Járási, térségi együttműködés

A Művelődés Háza és Könyvtára intézményegységei a korábbi kistérségi együttműködésekre - Közkincs-Kerekasztal program, Kistérségi könyvtári ellátás – alapozva a közigazgatási átalakulás után is változatlan tartalommal és szorgalommal végzik a járás településeinek módszertani és szakmai segítségét. Közös pályázatok, könyvtári és közművelődési, filmszínházi programok, felnőttképzések és konzorciumban megvalósított Európai Unió pályázatok jelentették ennek a munkának a főbb mérföldköveit. A Sárospataki Kistérségi Társulás szervezete és bizottságai szintén a folyamatok részesei voltak és biztosították a döntéshozók felé az információáramlást.

Napjainkban a járási települések könyvtári ellátását a **II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár Könyvtári Szolgáltatói Rendszere** határozza meg. Háromoldalú szerződésben rögzítjük az ellátandó feladatokat, melynek szakmai tartalmáért és megvalósításáért a sárospataki könyvtár munkatársai felelnek. A könyvtári dokumentumok beszerzését, példányadatozását, kiszállítását és megfelelő időközönkénti cseréjét végzik a kollégák. Ezen kívül könyvtári rendezvényeket,

képzéseket és foglalkozásokat valósítanak meg a járás településein. A szolgáltatás ellenértéke intézményünk számlájára érkezik, felhasználását a megyei munkatárssal egyeztetjük. Az ellátó rendszer lehetőséget ad arra is, hogy a kistépülések a könyvtári tevékenység mellett színházi vagy mozis programokra hasznosítsák az összeget. Örömről, ezzel egyre gyakrabban élnek a járási települések.

A könyvtár által hirdetett pályázatok és versenyek rendszeresen a települési óvodák és iskolák részvételével valósulnak meg, csakúgy, mint az „Ügyeskedj a könyvtárban!” sorozat eseményei, vagy a Népmese Hete és egyéb olvasást népszerűsítő programok. A KSZR szerződésben foglalt kötelezettségnek eleget téve évente két-három településen kezdő internet felhasználói tanfolyamot is igénybe vehetnek az érdeklődők.

A közművelődési és mozis rendezvényekre szintén nagy számban érkeznek a környező településekről. A színházi bérletes sorozat előadásaira, zenei rendezvényekre és a Makovecz téri koncertekre is sokan jönnek a járás területéről. Az ismeretterjesztő Barangolás a Tokaj-hegylajai borvidéken sorozatban **több járási település kapott bemutatkozási lehetőséget**. A program látogatói körében is állandó asztaltársaságok érkeznek Tolcsváról, Herceghútról.

A polgármesterekkel, intézményvezetőkkel együttműködtünk a **TÁMOP-5.1.1-11/1/B-2012-0045 „Az élethossziglan tartó tanulás lehetőségei mindenkinek az iskolában és az iskolán túl” komplex kompetencia fejlesztő képzések és foglalkozások Sárospatakon és térségében pályázat** keretében is. A felnőttképzésekhez kapcsolódó átképzési támogatások szociális segítséget is jelentettek egy-egy településen. A hátrányos helyzetűeket a képzéseken túl több olyan élményhez juttattuk, amelyre a községeknek önmagukból nincs pénzük, szervezési kapacitásuk: budapesti kirándulás, nótaest, színházi előadás stb.

A **TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0510 „Legyen álmod kerek erdő” – A Művelődés Háza és Könyvtára részvétele a tanórán kívüli nevelési feladatok ellátásában Sárospatakon és térségében** a gyerekek számára biztosított más forrásból nem finanszírozott programokat. Különösen **sok pozitív visszajelzést kaptunk a Tolcsvai és Kenézlői Általános iskolából. A gyerekek közül többen a támogatásnak köszönhetően jutottak el moziba, kirándulásra, nyári táborba.**

A partneri együttműködést jelzi, hogy a Művelődés Háza és Könyvtára alkotó közösségei rendszeresen szerepelnek a járás településeinek rendezvényein, ünnepségein. Csoportjaink örömmel vesznek részt a térség fesztiváljain, és járulnak hozzá azok sikeres lebonyolításához. Intézményünk több nyári szakmai táborát, továbbképzését szervezi a járási településekre – Kenézlő, Herceghút, Háromhuta -.

A sárospataki járás kulturális jó gyakorlatait a Magyar Népművelők Egyesülete által szervezett szakmai konferencián mutattam be Tatabányán és Komlón.

Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Észak-Magyarországi Képviselői Iroda

A Művelődés Háza és Könyvtára 2010 óta az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület **Észak-Magyarországi Képviselői Pontja**. A megnevezés cím kötelezettséget is jelent számunkra: a magyar-magyar kulturális kapcsolatok folyamatos bővítését, a határ mindkét oldalán új innovációk bevezetését, a szakmai- személyes kapcsolatok erősítését. A kapcsolatfelvétel a közművelődés területén indult el, az eltelt évek alatt azonban ez folyamatosan bővült. Egyre többen vesznek részt a következtetés építkezésben és egyre több területet érintünk: hagyományörzés, képzőművészet, művelődéstörténet, képzés, kulturális szolgáltatások.

Sárospatak Város Önkormányzata támogatja törekvéseinket, így Polgármester úr, a Humán Bizottság elnöke, Jegyző Asszony személyes jelenlétével is többször kifejezte elkötelezettségét a tevékenység iránt.

Az elmúlt három év legfontosabb eseményei:

2013 Képzés Erdélyben a KKOSZ intézményvezetőinek 17 fő
Képzés Erdélyben budapesti, kecskeméti és pásztói kollégáknak 25 fő
Hagyomány és korszerűség konferencia Sárospatakon
Mezőségi kiállítás a Művelődés Háza galériájában

2014 Plakátok Székelyföldről kiállítás
Képzés a Csili Művelődési Központ és az Egri Kulturális Központ munkatársainak 25 fő
Mai Nagybányaiak kiállítás Sárospatakon
Határtalanul könyvtárosok konferenciája Sárospatakon

2015 Györkös Mányi Albert kiállítás Sárospatakon
Művelődés című folyóirat lapbemutatója Sárospatakon
Nagybányai zenekar közreműködése a Zene ünnepén

A programok jelentős részét pályázati forrásból valósítottuk meg, a képzések pedig plusz bevételt jelentettek az intézményünk számára.

Az együttműködésbe intenzíven bekapcsolódott a SIDINFO Nonprofit Kft. Elsősorban a képzőművészet területén szerveztek programokat, cserekiállításokat a nagybányai Teleki Házsal, a kolozsvári Györkös Mányi Albert Emlékházsal.

A sárospataki képviseleti iroda működése az ország szakmai közönsége előtt is sok elismerést kapott. Elért eredményeink bemutatására 2013-ban Pakson a Kulturális Központok Országos Szövetségének közgyűlésén, és 2014-ben Kecskeméten megrendezett Határon Túli Magyar Közművelődési Szervezetek Tanácskozásán is sor került. A „Mai nagybányaiak” képzőművészeti kiállítást Budapesten, Pakson, Martfűn és Ózdon is bemutatták sárospataki közvetítéssel.

A szakmai eseményeken túl jó emberi, baráti kapcsolat alakult ki a határ két oldalán dolgozó munkatársak között.

A Művelődés Háza és Könyvtára bízik abban, hogy egy későbbi sárospataki erdélyi testvérvárosi kapcsolat alapjaihoz is hozzájárulhat ez irányú tevékenységével.

Könyvtár

A Művelődés Háza 2008. január 1-jén egészült ki szervezetileg is az új intézményegységgel. Az összevonást megelőző problémák mind szakmán belül, mind látogatói körből alaptalannak bizonyultak, ma már egységes, erős intézményként tudjuk szolgálni a város és a járás lakóit. Az integrációból adódóan a könyvtár nyitottabb, több generáció számára vonzó közösségi színterré vált. A könyvtáros munkatársak szakmai önállóságuk megtartása mellett folyamatosan használják az intézmény egyéb egységeiből adódó előnyöket. Műfajában és számszerűségében is megnövekedett az általuk szervezett rendezvények száma, ugyanakkor minden alkalommal bekapcsolódnak A Művelődés Háza és a város nagy rendezvényeibe. **A többfunkciós intézmény – könyvtár és közművelődés összevonása – országsszerte elterjedt, a kisvárosok jelentős részében ez a szervezeti forma eredményesen működik.**

A könyvtár a kulturális alapellátás meghatározó szereplője, kisgyermek kortól idős korig használják szolgáltatásaikat. Az olvasás népszerűsítése az informatikai eszközök egyre terjedő világában nem kis kihívás. A könyvtári intézményegység minden lehetőséget megragad annak érdekében, hogy a Kultúra Magyar Városában a tudás, az ismeretátadás hagyományos és modern csatornáit egyensúlyban legyenek, melyhez hozzájárul a közel 65 ezer dokumentum egységgel rendelkező gyűjtemény.

Sárospatak Város Kulturális Stratégiája 2014-2020 /127/2014.(V.30.)KT. határozat/ több pontban fogalmaz meg javaslatokat a városi könyvtár működésével kapcsolatban. Ezek következtetés megvalósításán éppúgy dolgozunk, mint a napi kihívások teljesítésén. A stratégia alapján kezdte meg az intézményegység a párbeszédet a városban működő többi könyvtárral, fogalmazott meg együttműködési lehetőségeket a Sárospataki Református Kollégium Könyvtárával, a Római Katolikus Egyházi Gyűjteménnyel, a Comenius Könyvtárral. Ez a dokumentum alapozta meg az intézmény saját stratégiáját és ennek alapján készült el a Gyűjtőkori Szabályzat (322/2014.(XII.12.) KT.).

A könyvtár ágazati felügyeletét és ellenőrzését az Emberi Erőforrások Minisztérium kulturális államtitkársága látja el. Az elmúlt év novemberében került sor **a könyvtár szakmai ellenőrzésére.** A vizsgálat elsősorban arra irányult, hogy a nyilvános könyvtári jegyzéken való szereplés kritériumainak megfelel-e a pataki intézmény. A vizsgálati összefoglaló szerint magas skála értékekkel jutalmazták a tartalmi követelmények teljesülését. Az intézményegység vezetésében és az akadálymentesítés területén fogalmazott meg feladatokat a könyvtári szakértő.

A könyvtári tevékenység főbb csomópontjai az elmúlt három évben:

2103. Zrínyi Ilona Városi Könyvtár 60 éves jubileuma
II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár ellátási szerződésének átalakulása
Strandpalc szolgáltatás a fürdőben

2014. Városi könyvtárak együttműködése
Nyári könyvterasz
Határtalanul – nemzetközi könyvtáros konferencia
Kortárs írók Sárospatakon – rendezvénysorozat az NKA támogatásával

2015 Könyvtári rendezvények átalakítása
Gasztrokaland a könyvtárban – új sorozat elindítása
Könyvterasz a Makovecz téren

Az alábbi táblázat három év adatait tartalmazza a meghatározó könyvtári mutatók alapján:

Megnevezés	2013.	2014.	2015.
Beiratkozott olvasók	3012 fő	3305 fő	3489 fő
ebből gyerek	1393 fő	1469 fő	922 fő
Személyes használat	25096 fő	26652 fő	30328 fő
Távhasználat	10984 fő	9010 fő	9422 fő
Kölcsönzések száma	28886 db	24250 db	24721 db
Helyben használt dokumentumok	118669 db	106971 db	149658 db
Referenzs kérdések	1311 db	1806 db	2482 db
Távhasználat referenzs kérdések	898 db	2183 db	2502 db
Könyvtárközi	75 db	224 db	286 db

kölcsönzés			
Rendezvények száma	167 alk.	168 alk.	191 alk.
Résztevők száma	5679 fő	6096 fő	6634 fő

A táblázatból jól megállapítható, hogy nemcsak az olvasói létszám emelkedett, hanem a különböző igénybe vett szolgáltatások is növekvő tendenciát mutatnak. Az adatok jól tükrözik azt a fajta nyitottságot és fogadókészséget, mely az utóbbi években a könyvtárat jellemzik. Az intézményegység sokszínűségéhez hozzájárultak azok a rendezvények, amelyek a könyvtárosok szervezésében valósultak meg. Ezek közé tartoznak az évi közel 20 alkalommal rendezett könyvkiállítások a mindenkori évfordulóknak, aktualitásoknak megfelelően. Rendszeres közönsége van a jól működő **Baba-Mama klubnak**, a **Kreatív Varázssziget** nevet viselő játszóházi programoknak, az **Irodalmi Teadélután**nak. Új program elemmel bővült a kínálat a **Gasztrokaland a könyvtárban** elnevezésű sorozattal. Továbbra is pályázati támogatásból valósulnak meg Író - olvasó találkozók, előadói estek.

Az elmúlt évek kiemelkedő vendégei voltak:

Vig Balázs, Grecsó Krisztián, Karafiath Orsolya, Lackfi János, Tóth Krisztina, Alma együttes, Bán Mór, Gryllus Vilmos, Jenei Zoltán, Hegyi Barbara, Berg Judit, Bartos Erika, Telegdi Ágnes, Balázs Ágnes.

A sikeres találkozók hozzájárulnak a könyvtári szolgáltatások népszerűsítéséhez és erősödéséhez.

A könyvtári rendezvények között kiemelt jelentősége van a többnapos programsorozatoknak: **Népmese Hete, Ügyeskedj a könyvtárban! sorozat, Könyvtári Fesztá, Országos Könyvtári Napok**. Az intézményegység térségi szerepét a rendszeresen szervezett vetélkedők is emelik, pl.: **Barsi Ernő népdaléneklési verseny, Mesemondó verseny, Magyar Kultúra Napi szavalóverseny**.

A gyerekprogramok tekintetében több sikeres kezdeményezést is magáénak tudhat a könyvtári intézményegység. A **Gyermeknapi** programot, amely az egész család számára jelent kikapcsolódást a könyvtári munkatársak szervezik. Az elmúlt két évben a Makovecz tér adott otthont a májusi eseménynek. Változatos, színes programelemek, - vetélkedők, játszóház, zenei előadás, rajzverseny, közös fotózás –alkotta a minden korosztálynak szóló eseménysort.

Nagy népszerűségnek örvend az „**Aludj nálunk!**” **könyvtári éjszaka**. A tavalyi évben a kapacitás határát súrolta a jelentkezők száma. Élmeny a gyerekek számára az éjszakai könyvtári programok sora, melyben diafilmvetítés, olvasás, és vetélkedő és éjszakai bátorságpróba is szerepelt.

Hasonló nagy érdeklődés kísérte a **könyvtár nyári táborát** Hercegkúton. A bentlakásos szabadidős programra nemcsak Sárospatakról jelentkeztek gyerekek.

Valamennyi sikeres rendezvény esetében elmondható, hogy a könyvtáros kollégák jól használják kapcsolati hálójukat a közönség megszólításában. Nagy segítséget nyújt a látogatókkal való kapcsolattartásban és információ-áramlásban a könyvtár saját közösségi oldala és saját, illetve a város honlapja.

Gyűjteményszervezés

A Gyűjtőköri Szabályzat irányelvei szerint történik a könyvtár törzsállományának szervezése, amely kiegészül a célcsoportoknak szánt és az olvasók által keresett kurrens dokumentumok beszerzésével. Több éve sikeresen támogatást nyer könyvtárunk a Márai-programban és a Nemzeti Kulturális Alap könyvtámogatási programjában. Az Érdekeltség-növelő támogatás segítségével igyekszünk a sikerkönyvek beszerzését folyamatosan biztosítani.

Folyóiratok

A folyóiratok beszerzésekor a szórakozást, kikapcsolódást biztosító magazinok beszerzése mellett az ismeretterjesztő, és tudományos folyóiratokat is előfizetjük. Könyvtárunkba 124 féle folyóirat jár, ebből 57 folyóiratot NKA –támogatással ingyenesen kapunk, elsősorban szakfolyóiratokat, és határon túli magyar kiadványokat. Az így felszabadult összegből az új célcsoportok igényeit elégítjük ki (pl. színes gyermek-, és ifjúsági lapok, kismamáknak szóló folyóiratok, családi-, és barkács-magazinok). A tizenéves korosztályból is egyre többen olvasnak folyóiratokat.

Részlegek munkája

Felnőtt részleg

A könyvtár alapfeladata az olvasók igényeinek kiszolgálása, a gyors, és pontos tájékoztatás, az udvarias bánásmód.

A könyvtári állományról a tájékoztatás a Corvina elektronikus katalógusból történik 2014-óta. Az újonnan beszerzett sikerkönyvekből és kurrens szakirodalomból rendszeresen frissített könyvajánlást állítunk össze, amely az olvasók körében nagy népszerűségnek örvend. A folyóiratok iránti érdeklődés megnőtt, a lapokat egyre többen keresik és olvassák.

A késedelmes olvasók száma nem jelentős, elenyésző azoknak a száma, akik több évre tartoznak a kikölcsönzött könyvekkel, és az amnesztia-nap lehetőségével sem élnek.

A beérkező dokumentumok feldolgozása folyamatos. A beérkező könyveket állományba vesszük, a feldolgozás a CORVINA rendszerben történik, és azonnal elérhető az olvasók számára.

Külön-gyűjteményeinket a kutató-feldolgozó helyiségben helyeztük el, ahol fokozott védelmük biztosítható, de igény esetén az olvasók is hozzáférhetnek. Ezek a **Helyismereti külön-gyűjtemény, Európai Unió külön-gyűjtemény.**

Könyvtárunk külön-gyűjteményben helyezi el a megyére, Sárospatakra, és kistérségére vonatkozó anyagot. A könyvállományt vétellel és ajándékozással gyarapítjuk. A sárospataki folyóiratokat a teljesség igényével gyűjtjük. A könyvtári vonatkozású műsorokat (tv, rádió) CD-n archiváljuk. Gyűjtjük még a helyismereti vonatkozású CD-ket, CD-ROM-okat, DVD-ket, és az aprónyomtatványokat.

Ifjúsági részleg

Az Ifjúsági részleg egyik központi terepe a könyvtári munkának, hiszen a későbbi olvasóvá válás folyamatai itt érintik meg a gyerekeket. A jól bevált könyvtári foglalkozásokat óvodai és iskolai csoportok látogatják a város szinte minden intézményéből. Egy évben 122 ilyen foglalkozáson vesznek részt a gyerekek, havi bontásban.

A **Baba-Mama klubunk** továbbra is nagy népszerűségnek örvend. A meghívott előadók az anyukák számára jól hasznosítható információkat nyújtanak, de a közös mese, játék, bábozás, zenehallgatás sem marad el. A folyamatos utánpótlás biztosított.

Az ünnepekhez kapcsolódva az **Ügyeskedj a könyvtárban!** című rendezvénysorozatra várjuk a gyerekeket. A sárospataki és járási óvodások és kisiskolások egyaránt szívesen veszik igénybe ezt a szolgáltatást.

A **Kreatív varázssziget** családi kikapcsolódást kínál, amelyre a gyerekeket szülők, nagyszülők is elkísérik. A közösen készített apró lakásdíszek, dekorációk sokféle technikával készülnek a gyermek-könyvtáros vezetésével.

A **Gasztrokaland a könyvtárban** című program a földszinti étkező-konyhában várja a téma iránt érdeklődő, aktivitásra kész látogatókat. A napjainkban divatos gasztronómia kimeríthetetlen forrás, sok területe még feldolgozásra vár.

Zenei részleg

A részleg külön szabályzat alapján működik. Hangos könyvek, CD, DVD, hanglemezek, kazetták, videofilmek kölcsönzését biztosítjuk. A szerzői jogok szigorítása miatt a zenei anyagot nem másolhatjuk.

A helyiség szűkebb körű rendezvények, kreatív foglalkozások, kistérségi megbeszélések, könyvtári fórumok megtartására is alkalmas. Filmvetítéseket tartunk iskolai csoportoknak, a Nyugdíjas klub tagjainak.

Az intézményben működő E-pont napi szinten segítséget nyújt a város lakóinak a különböző online felületek elérésében és az aktuális elektronikus ügyintézés lebonyolításában. (Erzsébet program, felvételi eljárások, hivatali-, egészségügyi ügyek)

Térségi feladatok

Napjainkban a járási települések könyvtári ellátását a **II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár Könyvtári Szolgáltatói Rendszere** határozza meg. Háromoldalú szerződésben rögzítjük az ellátandó feladatokat, melynek szakmai tartalmáért és megvalósításáért a sárospataki könyvtár munkatársai felelnek. A könyvtári dokumentumok beszerzési ajánlását, példányadatozását, vonalkódozását, kiszállítását és megfelelő időközönkénti cseréjét végzik a kollégák. Ezen kívül könyvtári rendezvényeket, képzéseket és foglalkozásokat valósítanak meg a járás településein.

A Mozi

A többfunkciós intézményünk életében jelentős változást hozott A Mozi egység korszerűsítése, amelyre 2014-ben került sor. Az "art" mozi hálózat digitális fejlesztését az Emberi Erőforrások Minisztériuma hirdette meg 2013. év végén.

Sárospatak Város Önkormányzata ismerve A Mozi működési problémáit, és felismerve azt a tényt, hogy a fejlesztés a filmszínház hosszú távú megmaradását szolgálja, a pályázat benyújtásának támogatásáról és a szükséges önerő mértékéről döntött 254/ 2013. (IX. 27.) KT határozatban. **A nyertes pályázat eredményeként, és Sárospatak Város Önkormányzata által biztosított önerővel együtt 17,5 millió forint értékben 2D, és 3D-s technikai fejlesztés valósult meg. A technikailag megújult Mozi új ünnepélyes átadására 2014 március hónapban került sor, Halász János államtitkár úr jelenlétében.**

Együttműködve a SIDINFO Nonprofit Kft-vel további szolgáltatások is elérhetővé váltak, így büféüzemeltetés, popcorn árusítás.

A következő táblázat adatai szemléletesen mutatják a digitális fejlesztés eredményeit

	2013.	2014.	2015.
Előadásszám	141	677	634
Nézőszám	873 fő	11532 fő	14315 fő
Bevétel	520 200 Ft	10 885 350 Ft	14 079 950 Ft
Programok, rendezvények	10	22	28

A 2013-as évhez képest **az előadások száma közel ötszörösére, a nézőszám pedig tizenháromszorosára nőtt.** A korábbi költségvetési években csak veszteséget termelő Mozi jelentős bevételt produkált. A két évszám adatai szerint több mint **húszszorosára nőtt a jegybevétel.** Természetesen a filmszolgáltatáshoz kapcsolódó kiadásaink is jelentősen emelkedtek, csakúgy, mint az általános rezsi költségek. Az első év után további pozitív meglepetést hozott 2015. A nézőszám és a jegybevétel emelkedése a nemzetközi filmpiacnak is köszönhető. A tavalyi évben több nemzetközi filmbemutatóhoz igazodva premier előadásokat tudtunk meghirdetni, a legjelentősebbek ezek közül: 2015. február A szürke ötven árnyalat, 2015. július Minyonok, 2015. december Star Wars, Jurassic World.

A digitális fejlesztés mellett A Mozi továbbra is megtartotta azt a célkitűzését, hogy több legyen, mint egy átlagos filmszínház. Nem csak a vetítések idején, hanem számos külön rendezvénnyel várja a látogatókat. Tematikus sorozatok, érdekességek, filmes beszélgetések színesítik a programokat. Az intézményegységek között egy olyan tér, ahol könnyebb megszólítani a fiatalokat. A gyermek animációs sorozatok pedig a családi élmények sorát gyarapíthatják. A tavalyi évben két új kezdeményezés is elindult: a Szépkorúak mozija és a Kismama mozi.

Az intézményegység legfontosabb rendezvényei 2014-2015 vonatkozásában:

2014. A Mozi rendezvényei:

1. Oscar jelöltek éjszakája
2. Oscar díjasok éjszakája
3. Utolsó lövés
4. Gyermeknap filmvetítések
5. Mindennapi dolgaink: Férfi vagy egóhuszár
6. Lélekfilmek 3 program
7. Vizuális szendvicsek 2 program
8. Mozipiknik 6 vetítés (5 a patkóban, 1 a fürdőben)
9. Vasárnapi Matiné bérlet
10. Zenei bérlet keretében 2 vetítés
11. Slow Food események
12. + különvetítések

2015. A Mozi rendezvényei:

1. Eszterházy Károly Főiskola workshop
2. Koltai Lajos közönségtalálkozó
3. Oscar jelöltek éjszakája
4. Oscar díjasok éjszakája
5. Szürke 50 árnyalata elővételi akció
6. Utolsó lövés
7. Gyermeknap filmvetítések
8. Lélekfilmek 4 program
9. Vizuális szendvicsek 5 program
10. Mozipiknik 8 vetítés (6 a patkóban, 2 a fürdőben)
11. Zenei bérlet keretében 2 vetítés
12. Kémes szeptember
13. Star Wars VII. elővételi akció
14. Slow Food események
15. + különvetítések

A Mozi célközönségének elérése érdekében többféle információs csatornát használ és akciót szervez. Megújult honlapja, facebook hirdetései sok embert megszólítanak. A mozit kívánjuk népszerűsíteni úgyis, ha valamely általunk hirdetett pályázaton, versenyen családi mozibérletet ajándékozunk. Mozi kupon is vásárolható, mely több vetítés megtekintésére jogosít.

A technikai fejlesztés 2016-ban folytatódik. Újabb nyertes pályázat révén, 3 millió forint támogatási összeg, kiegészülve saját forrásainkkal 4,7 millió forint értékű fejlesztést eredményez.

A moziterem kisebb konferenciák, szakmai programok rendezésére is megfelelő, ezt a jövőben szeretnénk jobban kihasználni.

Kapcsolatrendszer

Intézményünk **harmonikus kapcsolat** kialakításra törekszik a **fenntartó önkormányzattal, a szakbizottsággal, a város intézményeivel, a KLIK oktatási intézményeivel, civilszervezetekkel, művészeti iskolákkal, egyházakkal, közgyűjteményekkel**. Valamennyi felsorolt szereplővel jelenleg is jó napi kapcsolatban vagyunk, és kölcsönösen keressük azokat a lehetőségeket, melyek egymás munkáját segítik.

Az intézményvezető minden héten hétfő reggel részt vesz a polgármesteri egyeztetésen. Ez a fórum a városi, önkormányzati, intézményi programok és feladatok koordinálására szolgál. **A városvezetés mellett Vighné Fehérvári Zsuzsanna szakmai munkatárssal dolgozunk együtt a vállalt feladatok megvalósításán. A Kommunális Szervezet a rendezvények, eszközök előkészítésében nyújt segítséget. A Polgárórség a programok lebonyolításban évek óta önzetlen partnerünk.**

A **vállalkozói szférától** és gazdasági egységektől is kapunk segítséget a munkánkhoz. Ez nem minden esetben közvetlen anyagi juttatást, hanem az általuk nyújtott szolgáltatást jelenti. Így pl.: Sárospataki Nyomda Kft, Levi Fotó, Retro 2008 Kft, Tokaj Kereskedőház Rt, Sárospataki Hegyközség, Weinberg'93 Kft.

Munkánkról elsődlegesen a helyi média számol be. A **Zemplén Televízió** nemcsak rövid híradókban, hanem **Mecénás kulturális magazinjában** is gyakran műsorra tűzi programjainkat. Több olyan rendezvénysorozatunk is volt, amely a TV képernyőjén is sorozatként köszönt vissza. Pl.: A Tokaj-hegyaljai borvidéki kalandozás. Kollégáimmal együtt gyakran kapunk lehetőséget a személyes stúdióbeszélgetésre is. A rendezvényeink hirdetésére **rövid reklámokat készítünk**, melyeket a HÍR7 előtt vagy után mutat be a televízió. Ezek a kisfilmek az intézmény földszintjén elhelyezett televízión, a mozi filmek előzetesként, városi programok előtt is vetítésre kerülnek. A reklámfilmek nemcsak rendezvényeket, hanem szolgáltatásaink összességét is bemutatják, egyfajta „image” építést szolgálnak. Ennek nézői adatait a mozi vetítések előtt kontroláltan tudjuk mérni, összesítve meghaladja a tízezer főt.

Sárospatak város hivatalos honlapja szintén a vendégeink tájékoztatását szolgálja. Sokan innen értesülnek a várható eseményekről, vagy kapnak tájékoztatást a lezajlott programokról. Évente közel 150 alkalommal jelenik meg intézményünk a városi hírportálon. A honlap átalakítása óta munkatársaink készítik a cikkeket és fényképeket a közönség tájékoztatására.

A város honlapjáról elérhető az intézmény saját felülete is. Itt igyekszünk szakmai tartalmak alapján csoportosítani közlendőnket. Úgy tűnik, a kapcsolattartás szempontjából személytelen világháló adta lehetőségek fokozott figyelmet kívánnak, hiszen sokan, csupán erről a felületről kapnak információt munkánkról. Minden intézményi programot megosztunk Facebook oldalon is, a továbbításokat köszönjük.

A **Sárospatak újságban** rendszeresen megjelenik a havi programajánlónk és a moziműsor is. Emellett hosszabb- rövidebb cikkek tudósítanak eseményeinkről, csoportjainkról. A városban

megjelenő nyomtatott kiadványokban is egyre több hír kerül be tevékenységünkről. Tágabb média kapcsolataink kiterjednek a megyére, ritkán az országos hatókörű csatornákra is. Az **Észak-Magyarország** hasábjain is találkozhatunk pataki programokkal.

A MTVA 1 csatornáján 2014-ben szerepelhettünk, de az erdélyi tevékenységünk a **kolozsvári magyar nyelvű adásokban** is többször volt látható, illetve a **Szabadság és Művelődés folyóiratokban** olvasható. Az EMKE honlapja szintén információkat közöl közös programjainkról.

A látogatóink jól ismerik és keresik A Művelődés Háza nyomtatott kiadványait. Az **őszi-téli** hónapok alatt a már **hagyományos havi műsorfüzeteket**. Ezek a dokumentumok számon kérhetővé teszik tevékenységünket, hiszen mintegy munkaterv kerülnek az érdeklődők kezébe. A műsorfüzet minden intézményegység programját tartalmazza. A rendezvényekhez kapcsolódó meghívókat, plakátokat részben helyben, részben nyomdában készítjük. A **Pataki Nyár** szerkesztési feladatait ismét végezzük.

A kapcsolattartás és a reklám lehetőségét egyaránt hordozza a tavalyi évben háromezer példányban megjelent színes **Makovecz kiadvány**. Az épület egyedi jegyeit és a tevékenységet bemutató dokumentum elkészítését a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

Mindezek mellett nem feledkezünk meg a személyes kapcsolattartás fontosságáról sem. Vendégeink örülnek, ha számon tartjuk őket. Új színfoltja a **kapcsolattartásnak az elégedettség mérő kérdőívek bevezetése**. Míg korábban ezen véleményformáló dokumentumok használata esetleges volt, mára a minőségbiztosítási eljárások bevezetésével általánossá vált. Ezt a közművelődési és könyvtári területen egyaránt használjuk. Sok hasznos, további szervező munkát segítő információt tudunk meg vendégeinktől.

Az azonnali vélemények kifejezésére a hangulatjelekkel ellátott matricák szolgálnak. Több rendezvényen használtuk már ezeket, az így nyert adatokat a program végén rögzítjük.

A városon kívüli elsődleges célközönségünk a járás lakói. Ez a kapcsolatrendszer minden intézményegységünkben jól működik és kiterjed szinte minden korosztályra. Elsősorban A Mozi vonz távolabbi településekről is látogatókat, de több színházbérletes vendégünk van Sátoraljaújhelyből, a Hegyközből, sőt a határon túlról is.. A nyári nagy koncertekre a hegyaljai, zempléni térségből is jönnek, a Felvidéki településekről is érkeznek.

Amatőr csoportjaink által kialakított hazai és határon túli kapcsolataink is fontos szerepet játszanak az intézmény életében. A korábbi tartalmi munka fejezetében részletesen utaltam rá, hogy mennyi településen megfordulnak csoportjaink, amelyeket a későbbi munkában is kamatoztatni tudunk.

Határon túli együttműködéseinkből kiemelkedik a már részletezett **Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesülettel** végzett közös munka.

Kapcsolatrendszerünk másik fontos ága a szakmai szervezetekkel, ágazati irányítókkal történő párbeszéd. Ez minden intézményegységünkben erőteljesen jelen van. A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár partnerintézményként tekint ránk. Ennek köszönhető, hogy továbbra is szerepet kapunk a térségi feladat ellátásban.

A közművelődési szakmai területen is elmondhatjuk, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megye városainak közművelődési intézményeivel jó munkakapcsolatban állunk. A városi intézmények hasonló problémákkal és kihívásokkal néznek szembe, mint mi. Miskolc, Ózd, Tiszaújváros, Sajószentpéter, Tokaj népművelőivel, könyvtárosaival rendszeresen találkozunk

A Minősített Közművelődési Intézmény Cím szakmai presztízt jelent. Az intézményi pályamunka és a helyszíni audit jelentés megállapításai kiemelik A Művelődés Háza és Könyvtára tevékenységét összehasonlítva más szakmai intézményekkel. A megyében elsőként adtuk be a pályázatot és nyertük el képzés, művelődő közösségek, rendezvények szervezése, nemzetközi együttműködés tevékenységekre az Emberi Erőforrások Minisztériumának elismerését.

Intézményünk tagja a Kulturális Központok Országos Szövetségének is, így részesei vagyunk a tízezer főnél nagyobb lélekszámú városok intézményeit tömörítő szakmai szervezetnek. Az elmúlt években rendszeresen volt lehetőségem A Művelődés Háza és Könyvtára jó gyakorlatait bemutatni országos konferenciákon.

Jó kapcsolatot alakítottunk ki az ágazati minisztérium tisztségviselőivel, az országos háttérintézmény, a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársaival, megyei kollégáival. Napi szinten ápoljuk a megalapozott jó kapcsolatrendszert a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatóságával, szakmai kollégiumaival is.

Kollégáink többsége tagja a Magyar Népművelők Egyesületének, mint legnagyobb hazai szakmai szervezetnek.

Személyi feltételek

A Művelődés Házában jelenleg 23,5 fő közalkalmazotti létszámmal dolgozunk. A könyvtári egységben 5 fő dolgozik, 5 fő művelődésszervező végzi a közművelődési és a mozi tevékenységének koordinálását. A többi közalkalmazott az ügyviteli, információs, technikai, takarítói feladatok ellátásában vesz részt. Veszteségként éltük meg 2014-ben Gombos György gépkocsivezető halálát.

Az intézmény munkatársai munkaköri leírás alapján végzik munkájukat, de mindenki bekapcsolódik minden intézményegység programjába. A nyári nagy rendezvények éppúgy a pontos feladat elosztást kívánják, mint az egyszerre több helyszínen zajló programok. A külső szervek rendezvényeivel különösen megnő a túlmunkával töltött órák száma, amit csak szabadnapok biztosításával kompenzál az intézmény. A költségvetés nem teszi lehetővé a túlmunkák kifizetését.

Az elmúlt években **közfoglalkoztatottak** is segítették munkánkat **az önkormányzat engedélyével és létszám meghatározásával.** Ők technikai, takarítói munkakörben dolgoztak. A Nemzeti Művelődési Intézet három évvel ezelőtt indította el a **kulturális közfoglalkoztatási programot.** Ennek keretében 3 fő tevékenykedik az intézményben. Sikerült fiatal, képzett és elhivatott munkatársakat találni. Bízunk benne tovább foglalkoztatásuk a jövőben is lehetséges lesz.

A középiskolások számára kötelezően előírt **önkéntes szolgálat teljesítését** a városi középiskolák diákjai szívesen végzik nálunk. Apróbb feladatok ellátásában eredményesen vesznek részt. Nyáron a Könyvterasz üzemeltetésében tudtuk igénybe venni az önkormányzat által delegált diákmunkásokat. Többen közülük a Zempléni Fesztivál lebonyolításában vettek részt, hatékony, gyors munkavégzéssel.

Az intézményegységek közötti párbeszéd biztosítását és a naprakészséget szolgálják a hétfői koordinációs értekezletek. Egy vagy két hétre előre készülnek a munkaterületekre vonatkozó beosztások. Itt természetesen a váratlan helyzetekre is fel kell készülni. Jelentősen megváltozott az ügyviteli munkatársak - korábban gazdasági hivatal munkatársainak - feladatköre az elmúlt évi jogszabályi változások miatt.

A tevékenységünket mindig is a **csapatmunka tette sikeressé**, ez most a megváltozott körülmények között még jobban felértékelődött. Egyetlen szolgáltatást sem adhatunk el a közönség felé, ha ez hiányzik. Ezért fontos, hogy a munkatársak érezzék, elvégzett munkájuk pillérei egymásra épülnek, melynek végső célja a közönség szolgálata, az intézmény jó hírneve. **A heti megbeszéléseken** túl egy naptári évben többször - **a teljes apparátust érintő - szakmai összefüggést** tartunk elért eredményeink értékelésére és az előttünk álló feladatok megbeszélésére. Elvégzett munkánkról folyamatos visszajelzést kapunk a rendezvények alkalmából készített elégedettségi mérésekkel is. Az önértékelési folyamatok mára beépültek a mindennapi munkába.

Igyekszünk tanulni a pozitív és negatív észrevételekből, megbeszéljük a hibákat. A csapatépítést egy-két közös kirándulással, csapatépítő tréninggel, szalonnasütéssel, karácsonyi vacsorával erősítjük.

A közös felelősségvállalás folyamatát sok szempontból segítette a felkészülés a Minősített Közművelődési Intézményi Cím elnyerésére. A pályázati részfeladatok elvégzését rendszeresen értékeltük, a hibákat javítottuk és az elért eredménynek közösen örültünk.

Törvényi kötelezettség írja elő a 7 évenkénti új szakmai kompetencia megszerzését, ehhez azonban anyagi forrást nem biztosít. A szakmai kollégák képzését leginkább a szabadidő biztosításával tudjuk támogatni.

Kollégáink az alábbi képzéseken vettek részt az elmúlt időszakban:

- Erdélyi közművelődés múltja és jelene képzés – 6 fő
- Tranzakcióanalízis mesterképzés – 1 fő
- EFCS Coach képzés – 1 fő
- Képzők képzése – 2 fő
- A tehetséggondozás lehetőségei, módszerei a könyvtárban” - 2 fő
- Nyugat Magyarországi Egyetem - Könyvtári szakemberek továbbképzése - 1 fő
- Államháztartási és vezetési ismeretek - 1 fő
- Inform-Adó Kft. – NAV: Pénzügyi továbbképzés -2 fő
- Budapesti Népművelők Egyesülete, szakmai továbbképzés – 1 fő

A kapcsolatrendszer témakörnél már említettem, hogy a **munkatársaink több szakmai és civil szervezetben is tevékenykednek**. Ez is sikeres munkájuk hozadéka, amelyek összeadódva az intézmény elismertségét is jelentik.

- Darnos István az Örökség Gyermek Népművészeti Egyesület elnökségi tagja
- Stumpf Gábor kulturális szakértő
- Sajószegi Gábor az Art Mozi Egyesület tagja
- Csatlósné Komáromi Katalin a Magyar Népművelők Egyesülete Országos elnökségi tagja, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Népművelők Egyesületének elnöke, kulturális szakértő, Nemzeti Kulturális Alap Közművelődés és Népművészet Kollégiumának kurátora.

Elismerésben, szakmai kitüntetésben ketten részesültek az elmúlt két évben. Csatlósné Komáromi Katalin 2014. január 21-én, a Magyar Kultúra Napja alkalmából a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Népművelők Egyesületének kitüntetését vehette át, kultúra közvetítő munkájáért. Ugyanezt az elismerést Stumpf Gábor 2015-ben kapta meg a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Népművelők Egyesületének hosszú időn át végzett eredményes vezetéseért. Sárospatak Város Önkormányzata 2015-ben Kődöbocz díjat adományozott Csatlósné Komáromi Katalinnak.

Tárgyi feltételek

A több mint három évtizedes épület ma is a város emblematikus jelképe. Erre mindannyian büszkék vagyunk, bár eredeti állapotának megőrzése egyre nagyobb kihívást jelent.

A belső terek felújítását a 2010-es évek elején bevételeink függvényében folyamatosan végeztük. Pl. oktatóterem kialakítása, fonotéka, próbaterem padlóburkolatának cseréje. Az épület külső homlokzatán a **szemöldök rész felújítása 2013-ban történt meg a Makovecz Alapítvány**

anyagi támogatásával. Az időjárás viszontagságai között elhasználódott plexiborítást, és annak fém szerkezetét cserélték, javították a Kommunális Szervezet közreműködésével.

Idén folytatódik a felújítások sora a könyvtári terület és a felső emeleti társalgó padlócserejével. A könyvtári olvasóterben elhasználódott szőnyegpadló már több kisebb balesetnek volt okozója, hiszen a szőnyeg alatti beton egyenlőtlenségei nem láthatóak. A munkálatokra már érvényes szerződésünk van az ÉPSZER Zrt.-vel, fedezetét a tavalyi évi bevételeinkből származó pénzmaradvány biztosítja. Ezen felújítás keretében kerül sor a színháztermi öltözők korszerűsítésére is. A munkálatok várható kezdési időpontja 2016. május 2.

A fenntartó önkormányzattal folyamatosan azon dolgozunk, hogy az intézmény teljes felújítására forrásokat szerezzünk. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának háttérszervezetei több alkalommal végeztek felmérést a korszerűsítéssel kapcsolatban. Az ágazati irányító szerv nyilatkozatai szerint a sárospataki épület kiemelt helyet foglal el az országos Makoveczi programban, így annak felújítása a közeljövőben várható. Konkrét időpont és összeg azonban nem társul ehhez a megállapításhoz.

2015 őszén TIOP program keretében tervek és költségvetések készültek a felújításra. Többszöri egyeztetés után a pályázat végül meghiúsult az idő rövidege és a tisztázatlan konzorciumi feltételek miatt.

A tetőszerkezet, a nyílászárók, s az épületgépészeti elemek mára elhasználódtak, sok tekintetben korszerűtlenek, funkcionális megfelelőségük sem éri el a kívánt színvonalat. Ugyancsak elodázhatatlan a fűtőkorszerűsítés kérdése, mert a jelenlegi rendszer szabályozásra és a hatékony működtetésre kevésbé ad lehetőséget.

Az épületet 2015-ben műemlékké nyilvánították. Ez a tény tovább nehezíti a felújítási munkák szakszerű, jogszabályoknak megfelelő tervezési és lebonyolítási folyamatait.

Az évente megpályázott és elnyert **Érdekeltségnövelő pályázat** a szakmai munkát segítő eszközök és bútorok beszerzésére ad lehetőséget.

2013. Hangfal állvány ATW-3110 DD, Reflektor, Hypo LED-es izzók, Színpadi csörlő

2014. Sony TC-WE 435 médialejátszó, LED-TV, Logitech Prezentor Wireless R400, Mackie Pro FX16 aktív mélyláda, Ceruzamikrofon ATWT341 BC típusú, Mobilklíma ADR 35 típusú

2015. Színpadi racsnis csörlő PFAFF040239006

A számítástechnikai eszközparkunk a pályázati források terhére elsősorban laptopokkal bővült. Az elavult asztali gépek helyett ma már több munkatársunk is ezen végzi napi munkáját, az utánpótlásra folyamatosan szükség lenne. Ugyancsak pályázati forrás biztosította projektorok és fényképezőgép vásárlását, melyek mindennapi munkánk aktív eszközei.

Bútorok közül az emeleti társalgó berendezését újítottuk meg, könnyű szerkezetű asztalok és székek beszerzésével 80 főt tudunk esztétikus keretek között fogadni.

Az épület egyedi formavilágát tükröző, nyitás óta használatban lévő búrokon szintén látszik az elmúlt idő, noha azok állagmegóvását magunkra és használóinkra nézve is kötelező érvényűnek tekintjük.

Intézményünk számára állandó naprakészséget igényel az **aktuális tűzvédelmi és munkavédelmi előírásoknak** való megfelelés. Nagy segítséget jelent a napi feladatok ellátásában az önkormányzat alkalmazásában álló tűz-és munkavédelmi felelős. Vele rendszeres kapcsolatot tartunk, így könnyebben átlátjuk a változásokat, aktuális teendőket.

A meglévő értékeinkre, bútorainkra vigyázunk, hiszen ezek pótlása nem egyszerű feladat. Nemcsak anyagilag megterhelő, hanem a ház eredeti stílusához, belsőépítészeti megoldásaihoz is

alkalmazkodnunk kell. A fogadó tereken tiszta, virágos környezettel várjuk a látogatókat. Sokan keresik fel az épületet, mint idegenforgalmi látványosságot, igyekszünk feléjük is pozitív benyomást sugározni.

A Makovecz Imre tervezte ház mind formai, mind tartalmi megjelenésével összekapcsolódik Sárospatak nevével. Az épület karbantartása, tevékenységéhez megfelelő állapot biztosítása fontos feladata mindenkori használóinak és fenntartóinak.

Gazdálkodás

A Művelődés Háza és Könyvtára jelenleg **gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv.** Státuszunkban bekövetkező változást az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. Törvény 2015. január 1-jén hatályba lépett 10. § (4a) bekezdése indokolja. A Képviselő-testület 53/2015.(III.27.) KT. határozata alapján az intézmény gazdálkodási feladatait a Hivatal látja el. Ennek megfelelően készült el a Polgármesteri Hivatal és az intézmény között a munkamegosztási megállapodás. A változások hatására átalakítottuk az Alapító Okirat, és a Szervezeti és Működési Szabályzat megfelelő pontjait.

A Művelődés Háza és Könyvtára gazdaságvezetője 2015. április 1-jével kezdte meg felmentési idejét, hiszen a 40 éves szolgálati idő beszámításával nyugdíjba vonult. Jelenleg a gazdaságvezető feladatait a Gondozási Központ gazdaságvezetője látja el. A napi ügyviteli feladatokat az intézményben dolgozó két kolléga végzi.

Éves költségvetésünk az önkormányzati támogatásból, saját bevételekből, pályázati pénzekből tevődik össze.

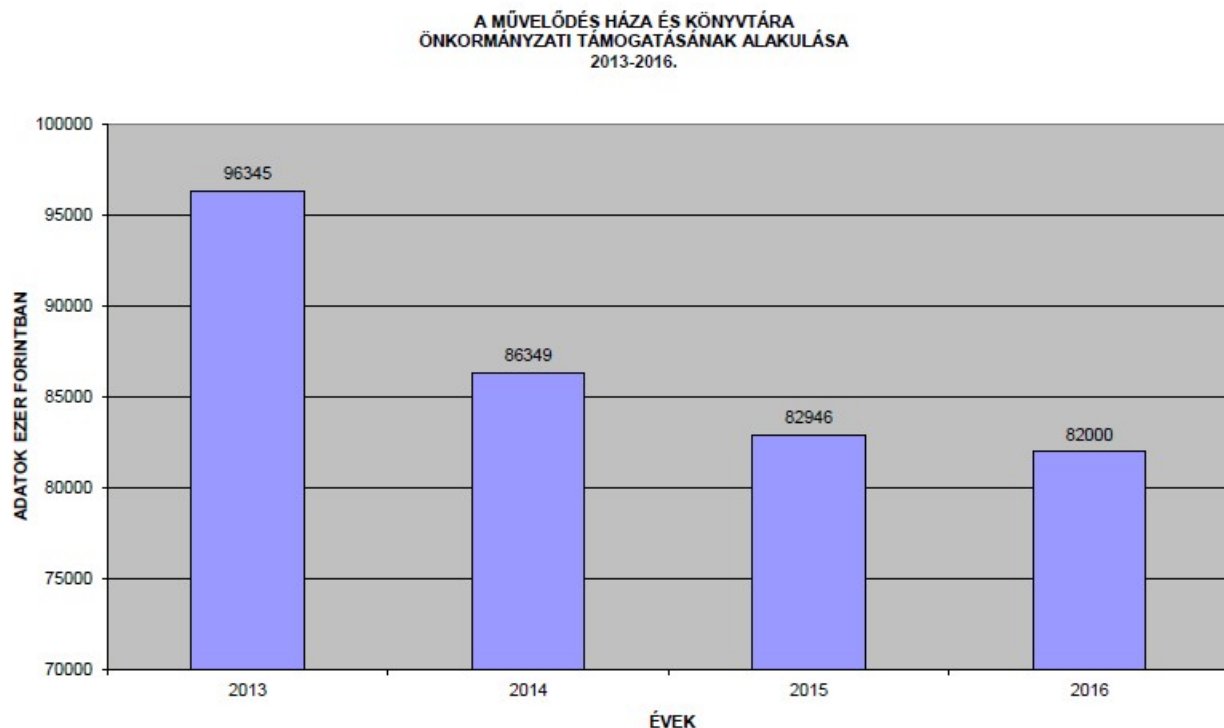
Feladatainkat úgy látjuk el, hogy az erőforrások hatékony felhasználását az ésszerűség és takarékoság elve vezérli. Mindenkori törekvésünk a tervszerű, intézményegységek között összehangolt minőségi feladatellátás a gazdaságosság, hatékonyság, eredményesség jegyében.

Gazdálkodásunk főbb adatai e/Ft-ban:

B e v é t e l e k				
	2013.	2014.	2015.	2016 várható
Önkormányzati támogatás	96.345	86.349	82.946	82.000
Saját bevételek	30.227	56.599	48.379	37.302
Átvett pénzeszközök	35.508	42.372	13.212	1.230
Előző évi pénzmaradvány	30.825	29.513	18.631	23.991
Összes bevétel	192.905	214.833	163.168	144.523
K i a d á s o k				
	2013.	2014.	2015.	2016 várható
Személyi jellegű kifizetés	60.627	67.698	60.563	54.968
Személyi jellegű kifizetés járuléka	13.882	17.780	16.352	14.842
Dologi kiadások	58.893	85.492	91.116	50.722
Felhalmozási kiadások	2.094	5.750	4.430	-
Pénzmaradvány felhasználása	30.825	29.513	18.631	23.991
Összes kiadás	166.321	206.233	191.092	144.523
Közalkalmazotti létszám	30	30	23,5	23,5

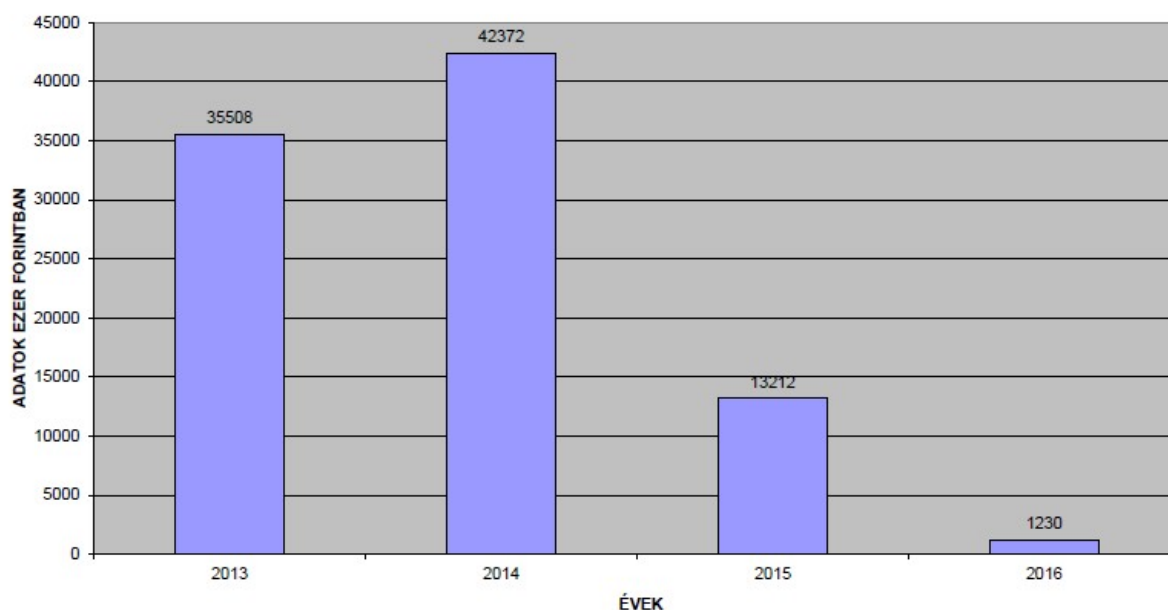
Az önkormányzati támogatás mértéke a bevételek között a legjelentősebb tétel, noha összege évről-évre csökken. A központi költségvetés 1.140 Ft/fő kulturális normatívával járul hozzá a 1997. évi CXL. Törvényben foglalt önkormányzati közművelődési és könyvtári feladatok ellátásához. Ezt az összeget egészíti ki a fenntartó önkormányzat a táblázatban látható mértékben.

A Művelődés Háza és Könyvtára önkormányzati támogatásának alakulása.

A forrásainkat folyamatosan pályázati pénzekből egészítjük ki. A kollégák nagyon sok időt és energiát fordítanak az aktuális pályázatok elkészítésére. Pályázati eredményeinket az alábbi grafikon és a melléklet (1. 2. 3. sz. melléklet) tartalmazza.

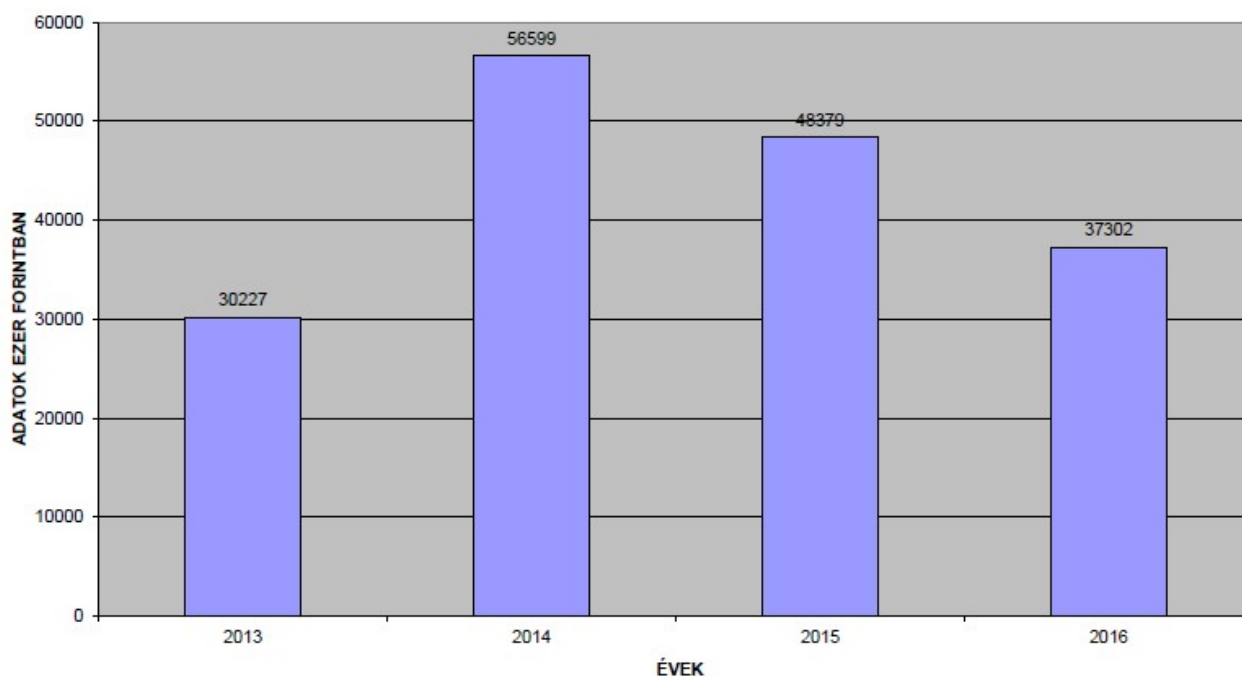
A MŰVELŐDÉS HÁZA ÉS KÖNYVTÁRA ÁTVETT PÉNZESZKÖZÖK ALAKULÁSA 2013-2016.

A jegy- és bérletértékesítésből származó bevételek tervezésénél alkalmazkodnunk kell a helyi fizetőképes kereslethez. A jegyárak megállapítása nem minden esetben igazodik az előadások valós bekerülési költségéhez. Jelentős a terem- és eszközbérletből származó bevétel összege is.

A beszámoló időszakában gyarapodtak bevételeink a felnőttképzési tevékenységből, valamint a rendezvényszervezői szolgáltatásunk piaci alapú értékesítéséből.

A MŰVELŐDÉS HÁZA ÉS KÖNYVTÁRA SAJÁT BEVÉTELEK ALAKULÁSA 2013-2016.

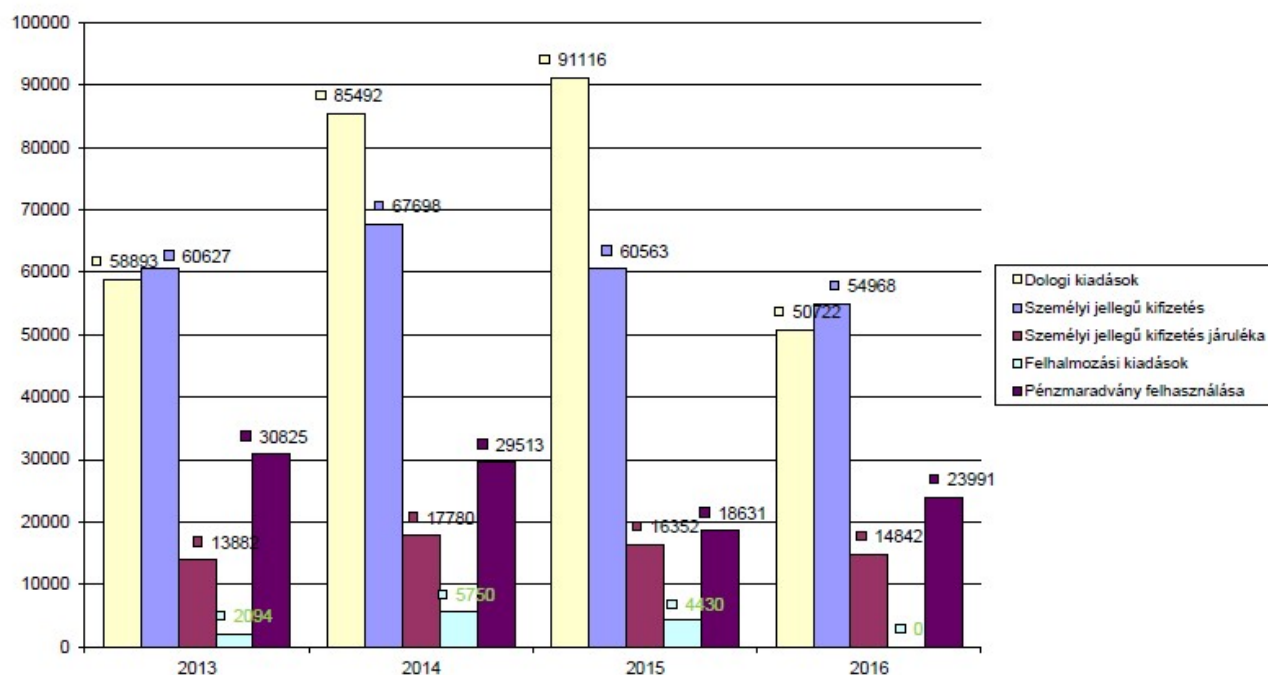

Kiadásaink közül az önkormányzati támogatás jelenti a bérek és járulékok, valamint a dologi költségek egy részének fedezetét. A szakmai tevékenységünk finanszírozására pályázatok és saját bevételek segítségével teremtyük elő a megfelelő forrást.

A kulturális ágazatban jelentős béremelésre utoljára 2002-ben került sor, így a mai közalkalmazotti tábla szerinti fizetések a legalacsonyabbak az alkalmazotti szektorban. Saját forrásból nincs módunk a bértábla sorainak eltérítésére, sőt a túlmunkát is szabadnappal kompenzáljuk a munkavállalók számára.

A dologi kiadások között a rezsiköltségek jelentős tételt képviselnek. Mindkét, az intézmény által üzemeltetett épület - Eötvös u. 6, Szent Erzsébet út 3. – fenntartása drága. Bevételeinket úgy kell tervezni, hogy ezek fedezetére is elegendő legyen.

A MŰVELŐDÉS HÁZA ÉS KÖNYVTÁRA KIADÁSOK MEGOSZLÁSA 2013-2016.

Gazdálkodásunkat a közpénzek felhasználásának főbb szabályai határozzák meg. Ennek értelmében meg kell, hogy feleljünk a pénzügyi, számviteli kimutatások szabályainak, a hatályos jogszabályoknak, mely a közpénzek felhasználásáról rendelkezik, valamint a felhasználás hatékonyságát, eredményességét is igazolnunk kell. Mindezeket számos szervezet ellenőrizte és vizsgálta az elmúlt időszakban.

2014. május hónapban a **Nemzeti Adó és Vámhivatal Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Adóigazgatósága vizsgálta** a pályázati forrásból megvalósuló 3D-s technológia mozi rendszer vásárlását, megvalósítását és ehhez kapcsolódó áfa visszaigénylés törvényességét. A helyszíni vizsgálat során ellenőrizték a bevalláshoz kapcsolódó nyilvántartásokat, bizonylatokat és könyvvizetést. A vizsgálat megállapítást nem tett az áfa kiutalás szabályszerűen megtörtént.

Belső ellenőrző vizsgálatra az önkormányzat megbízásából rendszeresen sor kerül. 2013-ban Szabályszerűségi ellenőrzést, 2015-ben a 2014. évi leltározási kötelezettség teljesítését ellenőrizték a fenntartó képviselőjében.

Az **Európai Unió pályázatok helyszíni tételes pénzügyi és szakmai ellenőrzésére** minden esetben sor került. Azok lezárása a pályázati specifikációknak és pénzügyi szabályzatoknak megfelelően megtörtént.

Tisztelt Polgármester Úr, Tisztelt Képviselő-testület!

Beszámolómban igyekeztem minden fontos, intézményünk életét meghatározó területet érinteni. A Művelődés Háza és Könyvtára intézményegységeivel együtt a helyi közművelődési és könyvtári feladatellátás stabil intézménye. Intézményünk törekvése, hogy munkánk méltó legyen Sárospatak múltjához, valamint a kor kihívásaira reagálva színes, változatos műfajú programokkal és minőségi szolgáltatásokkal várjuk látogatóinkat.

Sárospatak, 2016. február 15.

Csatlósne Komáromi Katalin
igazgató

Mellékletek

1. sz. melléklet

NYERTES HAZAI ÉS UNIÓS PÁLYÁZATOK 2013-ban

Pályázat témája	Támogató	Elnyert pénz Ft
Húzzad édes muzsikásom címmel táncbázi programsorozat megrendezésére	NKA Közművelődés és Népművészet Kollégiuma	300.000
Hagyomány és korszerűség szakmai konferencia, Juhászújév Dömötörkor Sárospatakon című népművészeti rendezvény lebonyolítására	NKA Közművelődés és Népművészet Kollégiuma	1.100.000
Kamarazenei bérletes előadásorozat megvalósítására	NKA Előadóművészet Kollégiuma	200.000
TÁMOP-5.1.1-11/1/B-2012-0045 „Az élethossziglan tartó tanulás lehetőségei mindenkinek az iskolában és az iskolán túl” komplex kompetencia fejlesztő képzések és foglalkozások Sárospatakon és térségében	Európai Unió pályázat	44.826.888
Összesen:		46.426.888

2. sz. melléklet

NYERTES HAZAI ÉS UNIÓS PÁLYÁZATOK 2014-ben

Pályázat témája	Támogató	Elnyert pénz Ft
„Húzzad édes muzsikásom 2014” táncchízi sorozat	NKA Közművelődés és Népművészet Kollégiuma	405.000
Nyári szakmai táborok megvalósítására	NKA Közművelődés és Népművészet Kollégiuma	700.000
A XVII. Zempléni Gyermekek Szólótánc Fesztivál a Református Kollégiumok Kulturális Találkozója és a XXII. Pünkösdi Gyermektánc Találkozó megrendezésére	NKA Közművelődés és Népművészet Kollégiuma	1.900.000
Irodalmi, olvasásnépszerűsítő rendezvénysorozat megvalósítására Sárospatakon	NKA Szépirodalmi és Ismeretterjesztés Kollégiuma	300.000
A Bodrog Néptáncgyűttes jubileumi rendezvényének lebonyolítására	NKA	1.000.000
Húzzad édes muzsikásom 2014. táncchízi sorozat második félévi rendezvényei	NKA Közművelődés és Népművészet Kollégiuma	200.000
Határtalanul erdélyi, szlovák és magyar könyvtárak kapcsolatépítő konferenciája	NKA Szépirodalmi és Ismeretterjesztés Kollégiuma	500.000
II. Juhászújév Dömötörkor Sárospatakon	NKA Közművelődés és Népművészet Kollégiuma	600.000
TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0510 „Legyen álmod kerek erdő” – A Művelődés Háza és Könyvtára részvétele a tanórán kívüli nevelési feladatok ellátásában Sárospatakon és térségében	Európai Unió pályázat	23.544.200
Összesen:		29.149.200

3. sz. melléklet

NYERTES PÁLYÁZATOK 2015-ben

Pályázat témája	Támogató	Elnyert pénz Ft
„Húzzad édes muzsikásom 2015” táncművészeti sorozat I. félévi rendezvényei	NKA Közművelődési és Népművészeti Kollégium	200.000
A Művelődés Háza és Könyvtára nyári szakmai táborainak megvalósítása	NKA Közművelődési és Népművészeti Kollégium	600.000
XVIII. Zempléni Gyermek Szólótánc Fesztivál, XXIII. Pütkösdí Gyermektánc Találkozó megrendezése	NKA Közművelődési és Népművészeti Kollégium	1.000.000
A Makovecz örökséget bemutató kiadvány megjelentetésére	NKA Közművelődési és Népművészeti Kollégium	600.000
Sárospataki art mozi szakmai programjainak promóciójára, a közönségkapcsolat javítása érdekében	NKA Vizuális Művészetek Kollégiuma	550.000
ART Mozi szakmai tevékenységének 2014. évi támogatására	Emberi Erőforrások Minisztériuma	1.000.000
„Húzzad édes muzsikásom 2015” táncművészeti sorozat második félévi rendezvényei	NKA Közművelődési és Népművészeti Kollégium	250.000
A MHK. 2015/16-os évad kamarazenei bérletes előadásai	NKA Zenei Kollégium	200.000
Összesen:		4.400.000

SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

/2016. (II. 26.) KT.

h a t á r o z a t a

A Művelődés Háza és Könyvtára munkájáról

Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testülete tárgybani beszámolót megtárgyalta és azt elfogadta.

Köszönetét fejezi ki az intézmény vezetésének és valamennyi dolgozójának a végzett munkájáért, további munkájukhoz jó erőt, egészséget kíván.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal